УМОВЫ ПАДПІСКІ:

На 1 м-ц—90 к.; на 3 м-цы—2 р. 60 к. на 6 м-цаў—5 р.; на 1 год—9 р. 75 к.

Зьмена адрасу: мясцовага—10 к., іншагародняга—20 кап.

Падпіска і абвесткі прымаюцца: У Гал. Канто[ры] 63, трэці паверх, ад 9 гадз. раніцы да 3-х га[дз.] Бел. Дзярж. Выдавецтва і ва ...

РЭДАКЦЫЯ—Г. МЕНСК, САВЕЦКАЯ, 63.

...г. ЛЕНИНГРАД
Университетская Набережная 7/9
Фундамент. библиотеке Лен. Госуд. Университета
февр.-дек. /зв. 1./

ЗЬВЯЗДА

...тэту камуністычнае партыі (бальшавікоў) Беларусі і Мен. АККП(б)Б.

РЭДАКЦЫЯ І ГАЛОЎН. КАНТОРА

1) Рэдактар прымае ад 11—1 гадз. дня: тэлефон № 10-74. 2) Сакратар рэдакцыі—ад 12 да 2-ое гадзіны дня, тэл. № 6-19. 3) Начны рэдактар (друкарня) ад 6 гадз. веч. тэл. № 6-43

Кірауп. Гал. Канторай) Кантора абвесткі падпіскі) тэл. № 731.

ПЯТНІЦА, 2 САКАВІКА 1928 г.

№ 53 (2360)

Кошт асобнага нумару ўсюды 5 кап.

Год выданьня дванаццаты.

СЕНЬНЯ У НУМАРЫ

Нота Вальдэмараса польскаму ўраду

Заявы Чэмбэрлена аб адносінах з СССР

Арышт кандыдата рабоча-сялянскага сьпісу ў Польшчы—Варскага

АДЧЫНІЎСЯ ПЛЕНУМ ЦКК КП(б)Б

Стыхійная цяга беларускіх сялян да калектывізацыі.—Арганізуецца 100 новых калектыўных гаспадарак.—Пабудова двох ільна-апрацоўваючых заводаў.—30 000 руб. на палепшаньне быту рабочых.—Дармовая лекавая дапамога гарадзкой беднаце.—Намесьнік НКФ СССР у Менску.—Працэс Рысіна, зьбіўшага камсамольца Ліўшыца.

АРТЫКУЛЫ:

Беларуская Грамада перад польскім судом. (Ад спэцыяльнага карэспандэнта на працэсе).—А што нам даў люты.

ФЭЛЬЕТОНЫ:

Казка тав. Хоміча.

ПРАЦЭС „ГРАМАДЫ“

Спынеце руку польскага фашызму,

ня дайце адбыцца нячуванай несправядлівасьці над цэлай нацыяй!

Да навуковых і культурных дзеячаў і працоўных усяго сьвету

Чатырохмільённае насяленьне Беларусі, што апынулася ў межах польскай дзяржавы, перажывае найбольшы трагічны момант у гісторыі свайго існаваньня. Шэсьць гадоў панаваньня Польшчы над Заходняй Беларусьсю прывялі апошнюю да поўнага эканамічнага і культурнага заняпаду.

Палітыка палёнізацыі і імкненьне Польшчы зрабіць Заходнюю Беларусь аграрнай калёніяй пагоршыла становішча беларускага сялянства нават у параўнаньні з даваенным часам. Асабліва цяжка адбіваецца на сялянстве так званае «асадніцтва», або раздача беларускіх зямель польскім дэмабілізаваным жаўнэрам. Пасёлішчы асаднікаў укліньваюцца ў беларускія землі ў мэтах штучнай палёнізацыі і замацаваньня краю за Польшчай.

Фармальна роўнапраўныя, беларускія сяляне і рабочыя фактычна пазбаўлены ўсялякіх праў: **беларусаў ня прымаюць на работу ня толькі ў дзяржаўныя ўстановы, на фабрыкі, на чыгункі, але нават і ў памешчыцкія маёнткі**

Чатырохмільённае насяленьне пазбаўлена права мець школу ў роднай мове. Беларускія школы і настаўніцкія сэмінарыі закрыты польскім урадам у 1921 г. Беларускіх дзяцей гвалтам заганяюць у польскія шко-...

...засьценках нагадваюць часы сярэднявяковай інквізыцыі. Аб гэтым найяскравей сьведчаць афіцыйныя дакуманты польскага сойму—інтэрпэляцыі беларускіх дэпутатаў гэтага сойму.

Нячуванае прыгнечаньне і рэпрэсіі выклікалі часамі ў частцы насяленьня стыхійныя ўздымы збройнай барацьбы, партызанскія выступленьні, якія з лютаю жорсткасьцю зьнішчаліся польскім урадам. Пераважная-ж большасьць беларускага насяленьня Заходняй Беларусі ў мэтах абароны нацыянальных праў, у мэтах захаваньня чалавечай годнасьці стала на шлях масавага арганізаванага змаганьня і самадзейнасьці.

Формай гэтага масавага змаганьня, якое абхапіла да 100 тысяч беларускіх сялян і рабочых, была «Беларуская Сялянска-Работніцкая Грамада», статут якой быў легалізаваны. Гэтая арганізацыя ўзьнікла, як натуральны акт самаабароны і самазахаваньня нацыі ад поўнага фізычнага зьнішчэньня.

Уся дзейнасьць Грамады была накіравана на арганізацыю шырокіх народных мас для змаганьня з самавольствам улады і нацыянальным прыгнечаньнем, для змаганьня за інтарэсы культурнага і эканамічнага існаваньня працоўных мас Заходняй Беларусі.

Арганізацыя беларускай школы і культурных устаноў, ...

...ты беларускія каапэрацыйныя банкі, а іх кіраўнікі арыштаваны, арыштаваны Антон Луцкевіч і Р. Астроўскі, кіраўнікі Таварыства Беларускай школы. Усе арышты робяцца паводле паказаньняў шпегаў і правакатараў нібы за тое, што члены Грамады зьяўляюцца «агентамі чужой дзяржавы». **У сапраўднасьці-ж усе гэтыя арышты, як і суд над Б.С.-Р. Грамадой, выяўляюць камеры польслага ўраду задушыць культурныя беларускія цэнтры, задушыць самадзейнасьць мас.**

Мы, прадстаўнікі навукі і культуры БССР, кроўна зьвязаныя з працоўнымі масамі Заходняй Беларусі, будуючы беларускую культуру ў свабоднай савецкай краіне, **горача пратэстуем супроць палітыкі польскага ўраду, накіраванай да фізычнага зьнішчэньня беларускага народу. Мы пратэстуем супроць суду, які адбываецца над цэлай нацыяй.**

Мы заклікаем працоўныя масы брацкіх саюзных Рэспублік падняць шырокі рух пратэсту супроць акту клясавае расправы, што чыніцца кіруючай вярхавінай Польшчы над сялянамі і рабочымі Заходняй Беларусі.

Мы заклікаем людзей навукі і культуры, заклікаем працоўных усяго сьвету далучыцца да нашага абуральнага пратэсту.

Мы заклікаем усіх культур...

Працэс перарваны да 12 сакавіка

Правакацыйныя выпады проці т. Ульянава

(Па тэлефону ад уласнага карэспандэнта „Зьвязды“, на працэсе)

ВІЛЬНЯ, 1. Працэс Грамады перарваны да 12 сакавіка.

Віленскі друк рэзка атакуе т. Ульянава ў зьвязку з яго інтэрв'ю ў ТАСС'е і „Известиях“. Польшча, згодна паведамленьня газэты, абурана ўмяшаньнем савецкага дыплёмата ў польскія ўнутраныя справы, а таксама зьневажэньнем польскага незалежнага суда.

Польскі ўрад парашыў асвабаніць суд ад абавязкаў у адносінах да т. Ульянава. Працэсу будзе дана шырокая агласка, каб удзел т. Ульянава ў дзейнасьці Грамады быў усім вядомы.

Арышт т. Варскага

ВАРШАВА, 29. Як паведамляе орган пілсудчыкаў «Глос Праўды», учора арыштаваны кандыдат сьпісу № 13 (рабоча-сялянскага адзінства) Варскі і тры іншыя асобы, прозьвішчы якіх газэта не паведамляе. Усе арыштаваныя абвінавачваюцца ў «камуністычнай дзейнасьці». Газэта заве іх членамі цэнтральнага камітэту польскай кампартыі. У мінулую ноч паліцыя арыштавала ў розных раёнах Варшавы каля 20 чалавек, якія распаўсюджвалі прадвыбарчую літаратуру сьпісу рабоча-сялянскага адзінства.

Напярэдадні выбараў у польскі сойм

РЭПРЭСІІ ЎСЬЦЯЖ РАСТУЦЬ

ВАРШАВА, 29. Учора ў рабочых кварталах Варшавы адбываліся прадвыбарчыя мітынгі, наладжаныя прыхільнікамі сьпісу № 13 (рабоча-сялянскага адзінства). Усе мітынгі былі разагнаны паліцыяй. На двух мітынгах паліцыя арыштавала прамоўцаў, ня гледзячы на актыўнае супраціўленьне рабочых. Шмат удзельнікаў мітынгаў—рабочых арыштаваны.

Разгон мітынгу

ВАРШАВА, 28. У Дамброўскім вугальным раёне ў нядзелю адбываўся мітынг падтрыманьня рабоча-сялянскага сьпісу. На мітынгу было каля 6.000 рабочых. Паліцыя разагнала мітынг.

На некаторых мітынгах выступала кандыдатка рабоча-сялянскага сьпісу Дружэцкая, якая была нядаўна з польскай рабочай дэлегацыяй у Маскве. Калі Дружэцкая пачынала параўнаць становішча рабочых у Польшчы і СССР, паліцыя зараз-жа перарывала яе выступленьне. Характэрна, што рабочыя задавалі Дружэцкай пытаньні, ці праўда, што ў Крыме было землятрасеньне. Рабочыя гэтак не вераць паведамленьням буржуазнага друку аб СССР, што лічылі землятрасеньне выдумкаю буржуазнага друку.

Камітэт абароны Беларускай Работ...

ВЫНІКІ КАЛДАГАВОРНАЕ КАМПАНІІ Ў БССР

Бягучая калдагаворная кампанія закончылася з некаторым спазьненьнем супроць прадугледжанага тэрміну.

Ня гледзячы на гэта, мы ўсё ж можам сказаць, што ў гэтым годзе калектыўныя дагавары перазаключаліся ў больш шпаркім парадку, як летась.

Уся праведзеная работа паказвае, што саюзы ў сваёй большасьці былі падрыхтаваны да правядзеньня гэтай кампаніі.

Прапрацоўка і абгаварэньне калектыўных дагавароў на рабочых сходах былі праведзены ў большасьці выпадкаў здавальняюча. Мы можам таксама адзначыць рост наведваньня сходаў (у некаторых саюзах даходзіла да 90-100 проц.) і вырасшую актыўнасьць рабочых мас пры абгаварэньні калектыўных дагавароў. Побач з гэтым лічым абсалютна недапушчальнымі выпадкі скамячэньня масавай прапрацоўкі дагавору, якія часамі даходзілі да падпісаньня рабочым гатовага падпісанага дагавору пры адсутнасьці інфармаваньня рабочых з боку саюзу аб ходзе перагавораў з дзяржорганамі (саюз хэмікаў). Гэта ні ў якім разе не павінна паўтарацца ў будучым. Задача саюзаў—...

...Наркампрацы. Так, напрыклад, па саюзе харчавікоў у мінулай кампаніі было 13, а ў бягучай—8 канфліктаў. Па саюзе хэмікаў: у мінулым годзе—10, у бягучым—4 канфлікты. Па цэлым радзе іншых саюзаў, як напр., краўцоў, транспартнікаў, дрэваапрацовачнікаў і працаўнікоў камгасу дагавары былі заключаны без умяшаньня канфліктных органаў. Спрэчныя пытаньні вырашаліся ў парадку дагаворанасьці паміж саюзам і гаспадарчымі органамі і толькі ў рэдкіх выпадках перадаваліся на вырашэньне прымірачай камэры і трацейскіх судоў.

Спрэчныя пытаньні, галоўным чынам, дакраналіся палепшаньня прававых норм і правядзеньня мерапрыемстваў па ахове працы. Менш за ўсё ў канфліктным парадку вырашаліся спрэчкі аб разьмерах стаўкі 1-га разраду, аб нормах, расцэнках і інш. Неабходна адзначыць выпадкі высоўваньня нічым не падмацаваных запатрабаваньняў, так, напрыклад: гаспадарчыя органы ў шмат якіх выпадках спрачаліся ў канфліктным парадку супроць пунктаў, якія абавязваюць наём рабочай сілы праз біржу працы, супроць выплаты ...

рабочых аб ходзе перагавораў з гаспадарчымі органамі.

Правядзеньне тарыфнай рэформы выклікала вялікія затрудненьні ў практычнай рабоце па перазаключэньні дагавароў. Практыка паказала, што для правядзеньня тарыфнай рэформы патрэбна значнае павялічэньне фонду заработнае платы, або ў супраціўным выпадку неабходна было дапусьціць зьніжэньне зарплаты для некаторых груп рабочых. Гэтыя абставіны прымусілі больш асьцярожна падыходзіць да пытаньня правядзеньня тарыфнай рэформы, дапушчаючы некаторыя адступленьні ў тых выпадках, калі новыя стаўкі выклікалі зьніжэньне заработнай платы.

Тарыфная рэформа праведзена па наступных саюзах: хэмікаў, працаўнікоў папяровае прамысловасьці, гарбароў, краўцоў, мэталістых, дрэваапрацовачнікаў, тэкстыльшчыкаў і харчавікоў. З прычыны абмежаванасьці сродкаў, прышлося па радзе саюзаў правесьці тарыфную рэформу не ва ўсіх прадпрыемствах. Ня гледзячы на трудн асьці правядзеньня тарыфнай рэформы, мы ўсё-ж можам адзначыць, што ў галне павялічэньня ўдзельнае вагі тарыфнае стаўкі ў заработнай плаце рабочых і зьмяншэньня разрыву ў зарплаце паміж паасобнымі групамі рабочых, ёсьць значныя дасягненьні. Так, напрыклад, па саю е краўцоў прыработак паводле старога дагавору складаў больш 200 проц.; паводле новага дагавору — ад 20 да 30 проц., г. зн. значная частка прыработку ўключана ў тарыфную стаўку.

Значна больш мэтазгодна выкарыстан фонд павялічэньня зарплаты, асабліва па прамысловасьці, якую ахапляе ВСНГ. Фонд павялічэньня зарплаты выкарыстан, галоўным чынам, для падцягваньня заработнай платы адсталым групам рабочых і для захаваньня зарплаты тым групам рабочых, для якіх тарыфная рэформа выклікала неабходнасьць зьніжэньня зарплаты.

У параўнаньні з мінулай кампаніяй мы маем значнае зьмяншэньне передачы канфліктаў на вырашэньне канфліктных органаў рабочым, якія звальняюцца з прычыны рацыяналізацыі. І з боку саюзаў былі нягрунтоўныя запатрабаваньні. Саюз працаўнікоў папяровае прамысловасьці, напрыклад, абараняў у канфліктным парадку аплату 2 гадзін звышнормавай работы ў падвойным памеры, саюз харчавікоў патрабаваў для часовых рабочых павысіць стаўку на 15 проц. і г. д.

Мы маем у выніку кампаніі палепшаньне прававых норм і санітарна-тэхнічных умоў работы.

Неабходна таксама коротка спыніцца на ўдзеле гаспадарчых органаў на сходах па абгаварэньні калектыўных дагавароў. У параўнаньні з мінулай кампаніяй мы маем больш актыўны іх удзел на сходах, на якіх абгаварваліся калдагаворы.

Але мелі месца таксама і выпадкі пасыўных адносін гаспадарнікаў да ўдзелу ў абгаварэньні калдагавароў, таксама, як ў радзе прафсаюзаў на некаторых прадпрыемствах ня было досыць масавай прапрацоўкі ўсіх пунктаў новага дагавору.

Усе гэтыя моманты прайшоўшай кампаніі павінны быць дакладна ўлічаны.

Зараз наша задача — дабіцца поўнага правядзеньня калдагавароў у жыцьцё.

...лы, а бацькоў іх за непасылку дзяцей у гэтыя школы штрафуюць і караюць, ня гледзячы на тое, што згодна польскай даваеннай статыстыкі ў Заходняй Беларусі налічвалася ня больш 4 проц. палякаў.

Малазямельле, асадніцтва, пазвычайна цяжкія падаткі, накладаньне штрафаў, забарона роднай школы, — усё гэта кладзецца нязьмерным цяжарам на беларускі народ, вядзе яго да поўнага культурнага заняпаду, зьбядненьня, нэндзы і голаду.

Усякі пратэст супроць нячуванага эканамічнага і нацыянальнага прыгнечаньня разглядаецца польскім урадам, як здрада дзяржаве, як найвялікшае дзяржаўнае праступленьне. Праз увесь час не спыняюцца масавыя арышты, — арыштоўваюць за ўсякае праяўленьне актыўнасьці як у галіне культурнай, так нават і кааперацыйнай дзейнасьці. Польскія турмы перапоўнены тысячамі беларусаў. Катаваньні, зьдзекі ў турмах уведзены ў сыстэму. Гэтыя бязьлітасныя катаваньні арыштаваных у польскіх

насяленьня і г. д. — весь віна Грамады перад польскім урадам, віна, за якую была разгромлена 100-тысячная арганізацыя, арыштаваны сотні яе членаў. Арышты беларускіх паслоў польскага сойму — Тарашкевіча, Рак-Міхайлоўскага, Мятлы і Валошына — адбыліся шляхам парушэньня закону аб дэпутацкай недатыкальнасьці.

Поруч з разгромам Грамады пачаўся разгром беларускіх культурных і кааператыўных установ і арганізацый. Закры-

Мы заклікаем увесь культур-ны сьвет узьняць магутны голас пратэсту супроць суду над цэлым заняволеным народам.

Арганізуйце камітэты абароны!

Пасылайце выражэньне свайго пратэсту польскаму ўраду!

Ня дайце адбыцца нячуванай нясправядлівасьці над цэлай нацыяй!

Спынеце ўзьнятую над працоўнымі масамі Заходняй Беларусі руку польскага фашызму!

КАМІТЭТ НАВУКОВЫХ ПРАЦАЎНІКОЎ І ПІСЬМЕНЬНІКАЎ БССР ПА АБАРОНЕ БЕЛАРУСКАЙ СЯЛЯНСКА-РАБОТНІЦКАЙ ГРАМАДЫ

Старшыня Камітэту — Народны паэта Беларусі і правадзейны член Інбелкульту Я. КУПАЛА.

Члены Камітэту:

Народны паэта Беларусі і правадзейны член Інбелкульту Якуб КОЛАС, Старшыня сэкцыі навуковых працаўнікоў БССР прафэсар С. Я. ВАЛЬФСОН, прэзыдэнт Інбелкульту прафэсар У. ІГНАТОЎСКІ, заслужоны прафэсар, рэктар БДУ і правадзейны член Інбелкульту Ў. Пічэта, правадзейны член Інбелкульту З. ЖЫЛУНОВІЧ, правадзейны член і нязьменны сакратар Інбелкульту В. ЛАСТОЎСКІ, дацэнт БДУ д-р А. СЯНКЕВІЧ, правадзейны член Інбелкульту і старшыня Галоўнавукі БССР НЕКРАШЭВІЧ, дырэктар Інстытуту сельскай і лясной гаспадаркі Г. ГАРЭЦКІ, правадзейны член Інбелкульту прафэсар А. СМОЛІЧ, прафэсар ГРЭДЫНГЕР, А. ЦЬВІКЕВІЧ, А. АШАРОВІЧ, правадзейны член Інбелкульту, дацэнт БДУ Язэп ЛЁСІК, Я. КЛЫС, дацэнт БДУ д-р ТРАМПОВІЧ.

Камітэт абароны Беларускай Работніцка-Сялянскай Грамады

У кутку вучоных адбыўся шматлікі сход навуковых працаўнікоў вышэйшых навучальных установ і інстытуцый гор. Менску сумесна з выдатнейшымі беларускімі пісьменьнікамі.

На сходзе абгаварвалася пытаньне аб тых падзеях, якія зараз адбываюцца ў Заходняй Беларусі ў сувязі з працэсам над Сялянска-Работніцкай Беларускай Грамадой.

Выступаўшыя на сходзе дырэктар беларускага дасьледчага інстытуту тав. Гарэцкі, прэзыдэнт Інбелкульту т. Ігнатоўскі, праф. Смоліч, тав. Сянкевіч і інш. адзначалі, што беларускія працаўнікі навукі і мастацтва ня могуць абыйсьці маўчаньнем вялікага гвалту, які зараз адбываецца ў Заходняй Беларусі.

На сходзе абраны камітэт абароны Сялянска-Работніцкай Беларускай Грамады ў складзе старшыні камітэту народнага паэты рэспублікі Янкі Купалы, намесьніка ў старшыні — народнага паэты рэспублікі Якуба Коласа і праф. С. Вальфсона і сакратара камітэту — Я. Клыса.

Апрача таго, у камітэт увайшоў яшчэ рад выдатнейшых вучоных, пісьменьнікаў і мастакоў — усяго 16 чалавек.

Дапамога палітзьняволеным Заходняй Беларусі

Кампанія дапамогі палітзьняволеным Заходняй Беларусі і Польшчы разгортваецца далей. Дагэтуль МОПР'аўскімі арганізацыямі сабрана 12 тыс. руб. На першым месцы па зборы сродкаў ідуць Менск — 5 тыс. руб., Гомель — 4 тыс. руб.

Не затушыце рэвалюцыйнага пажару

Стралкі ўзводу аховы МББ чыг. далучаюць свой голас да пратэсту працоўных усяе Беларусі.

Царскаму ўраду, — сказана ў вынесенай на сходзе рэзалюцыі, — шыбеніцамі, судамі, расстрэламі і турмамі не ўдалося задушыць рэвалюцыйнага руху рабочых і сялян. Памятайце, што вам, ідучым гэтым-жа шляхам, таксама ня ўдасца затушыць рэвалюцыйнага пажару.

Даць самавызначэньне нацыям можа толькі рабочая кляса.

Усе ў члены МОПР'у. Узмацняйце дапамогу барацьбітом рэвалюцыі!

БЕЛАРУСКАЯ ГРАМАДА ПЕРАД ПОЛЬСКІМ СУДОМ

(Ад нашага спэцыяльнага карэспандэнта на працэсе)

«Працэс-монстр», як называюць яго польскія газэты, працэс, у якім удзельнічаюць 56 падсудных, 660 чал. сьведак, 16 адвакатаў, два пракуроры, працэс вялізнай сацыяльна-палітычнай важнасьці — ён праходзіць амаль зусім няпрыкметна нават у такім параўнаўча невялікім горадзе, як Вільня.

„Натхніцелі Беларускай Грамады памыліліся ў сваіх меркаваньнях“ — у першы-ж дзень пісала віленскае „Слова“ гэты баявы орган манархістых-пілсудчыкаў. — „Працэсам Беларускай Грамады ня цікавіцца амаль ніхто. Ніводнай дэманстрацыі, ніводнага чырвонага сьцягу“...

І сапраўды, калі судзіць па знадворным выглядзе — урачыстасьць і злосная гіронія органу польскіх фашыстых маглі-б здавацца нібы ўгрунтаванымі. Можна было-б падумаць, што працэс Беларускай Работніцка-Сялянскай Грамады належыць ужо гісторыі, што гэта ўжо ўчарайшы дзень рэвалюцыйнага руху Заходняй Беларусі. На бліжэйшых да будынку суда вуліцах і каля самага суду пуста. У кулюарах суду ня відаць зжыўленых груп публікі, якая горача абмяркоўвала-б падрабязнасьці працэсу, білеты не расхопліваюцца з бою, словам, няма тэй напруджанай атмасфэры, якая так характэрна для буйных судовых працэсаў.

Але трэба прабыць адзін дзень у Вільні, і ўражаньне рэзка і радыкальна зьмяняецца. Надзвычайныя меры аховы, спэцыяльная мабілізацыя таемнай і афіцыйнай паліцыі і ўсяго вялізьнейшага апарату „грамадзкае бясьпечнасьці“ адразу ў выстарчальнай меры тлумачаць «адсутнасьць грамадзкага інтарэсу да працэсу». У кулюарах суду — агульны фон сініх паліцэйскіх мундзіраў. Білеты на працэс выдаюцца толькі журналістым і прадстаўніком мясцовае адміністрацыі. „Іншыя“ на працэс, які адбываецца пры „адчыненых дзявярах“, не дапушчаюцца. Дый навошта „падазроныя асобы“, калі ролю публікі дасканала адыгрываюць агенты таемнай паліцыі, у новых гарнітурах, спэцыяльна выданых, з прычыны такога ўрачыстага выпадку...

* * *

Старшынёю на працэсе зьяўляецца віцэ-старшыня акруговага суду Аўсянік. Камплект судзьдзяў, як паведамляюць у кулюарах, падабраны так, як падбіраліся судзьдзі ў палітычных працэсах яшчэ ў „добры стары час“. Асабліва злоснай рэпутацыяй адзначаецца сам старшыня. Большую частку свайго жыцьця ён правёў на расійскай службе. Цяпер ён — гарачы патрыёт, і па-расійску не разумее. Ужо ў першыя моманты працэсу, пры звычайных судовых фармальнасьцях, ён прыкметна нэрвуецца і шукае выпадку рэзка абарваць падсудных.

А 11-й гадз. уводзяць абвінавачаных. Трох радоў вялізных лавак, спэцыяльна дастаўленых у суд, ледзь хапае, каб зьмясьціць падсудных. Адвакацкія столікі апынуліся амаль пасярэдзіне залі. За гэтымі сталамі самыя выдатныя палітычныя абаронцы — Тодар Дурач, Гоніквіль, Сьмяроўскі і рад прадстаўнікоў мясцовай адвакатуры.

Першымі рассаджваюць галоўных фігур працэсу: Браніслава Тарашкевіча, Рак-Міхайлоўскага, Валошына і Мятлу, потым генэральны сакратар Грамады Бурсэвіч, Акініч, Коўш, Астроўскі, Антон Луцкевіч — імёны вядомыя ня толькі ў Польшчы, але і за граніцаю. Самаму старэйшаму з іх няма і 45 год, але за іх плячыма ўжо вялізны палітычны багаж і многія гады мужнай рэвалюцыйнай барацьбы. Усе яны, ня гледзячы на сваю вышэйшую асьвету, на ўсе шматлікія палітычныя спакусы, не прадалі свайго рэвалюцыйнага „першародзтва“, не парвалі з беларускай вёскай, адкуль яны ўсе вышлі, а, наадварот, умацавалі непарыўна свае кроўныя сувязі з беларускімі сялянскімі масамі.

Рэшта — самая шматлікая група падсудных — сяляне, якія працуюць на сваёй гаспадарцы. Усе яны — малазямельныя сяляне, у большасьці сваёй малапісьменныя. Іх адказы, іх выключная вытрыманасьць робяць вялізнае ўражаньне. Польская „клясавая школа“, як відаць, не прайшла дарма для беларускага сялянства. Яно за гэтыя гады стварыла свой сялянскі „актыў“ — гэты асноўны касьцяк стотысячнай Беларускай Рабоча-Сялянскай Грамады. З такім касьцяком ня страшны ніякія паліцэйскія рэпрэсіі, ніякія судова-памешчыцкія расправы.

Пачатак працэсу адзначаецца некалькімі інцыдэнтамі.

— Падсудны Тарашкевіч, дзе ваша месца пражываньня, — пытае старшыня.

— Турма Лукішкі...

— Турма, гэта ня сталае месца пражываньня. Я вас пытаю, дзе вы жылі раней.

Атмасфэра накаляецца. Старшыня прыкметна нэрвуецца, але Тарашкевіч спакойна паведамляе пабеларуску свой адрас перад арыштам. Пытаньні працягваюцца. Праз некалькі хвілін новы інцыдэнт.

— Падсудны Рак-Міхайлоўскі, колькі вам год?

— Сорак два гады.

— „Сорак“ — гэта не пабеларуску.. Такога слова няма.

— „Сорак“ — гэта пабеларуску.

— Не, „сорак“ не пабеларуску.

— Не, пабеларуску...

Старшыня некаторы час маўчыць, як відаць, зьбіраючыся з сіламі. Зразумеўшы, аднак, нявыгоднасьць сваёй пазыцыі, супакойваецца і дае далей пытаньні.

Гэтыя дробныя інцыдэнты надзвычайна сымптаматычны. Яны паказваюць, у якіх формах разгорнецца працэс, калі фармальнасьці будуць закончаны і палітычны зьмест справы выступіць ва ўсёй сваёй рэзкай вострасьці.

Першыя тры дні пойдуць на прысягу сьведак і на зачытаньне вялізнага абвінаваўчага акту, які займае звыш 100 старонак друкаванага тэксту. Некаторыя часткі абвінаваўчага акту агалашаюцца пры зачыненых дзьвярах. „Публіка“ — два савецкія журналістыя — пакідае на гэты час залю пасяджэньня...

* * *

На час выбараў, як ужо паведамлялася ў тэлеграмах, ад 2-га да 12-га сакавіка будзе зроблен перапынак. Польскія дзяржаўныя ўлады знаходзяць, што нават пры „адсутнасьці грамадзкага інтарэсу“ да працэсу — і лепш і больш бясьпечна не растраўляць нацыянальных і клясавых пачуцьцяў сялянскіх мас Заходняй Беларусі. Гэта — надзвычайна каштоўнае, хоць і мімавольнае прызнаньне. Яно сьведчыць аб сіле і палітычным значэньні Беларускай Рабоча-Сялянскай Грамады, аб вялізнай папулярнасьці яе лёзунгаў і яе правадыроў, якія зараз сядзяць на лаўцы падсудных. Боязьнь кіруючых клясаў, якія ўрачыста абвяшчаюць, што іх клясавы вораг — Беларуская Грамада — ужо паралiжаваны — лішні раз даводзіць, што рэвалюцыйны рух у Заходняй Беларусі яшчэ ня гісторыя, што ён, наадварот, — сёньнешні і заўтрашні дзень беларускага сялянства...

КАР.

Вільня. 26-та лютага.

Вэнгрыя напамінае аб трыянонскім угаворы

ВЕНА, 29. Паводле вестак з Будапэшту, на пасяджэньні вэнгерскай парляманцкай камісіі па замежных справах міністр замежных спраў Валько, выступіўшы з прамоваю аб сэн-гатардзкім інцыдэнце, заявіў: „Ніводная дзяржава і нават старшыня рады Лігі Нацый ня маюць права рабіць расьсьледваньне інцыдэнту ў Вэнгрыі да тэй пары, покуль няма адпаведнай пастановы рады Лігі Нацый.

Згодна трыянонскага дагавору, за разброеньнем Вэнгрыі павінна адбыцца ўсеагульнае разброеньне, з прычыны чаго Вэнгрыя мае права патрабаваць, каб разброеньне ня мела аднабаковага характару“.

НАЧНОЕ РАДЫЕ

Забастоўка інструмэнтальшчыкаў пашыраецца

БЭРЛІН, 1. Бэрлінскі камітэт прафсаюзу інструмэнтальшчыкаў пастанавіў абвясьціць забастоўку інструмэнтальшчыкаў на радзе прадпрыемстваў, на якіх работы яшчэ адбываліся.

Барацьба за 8-гадзінны рабочы дзень

БЭРЛІН, 1. Усе пяць прафсаюзаў вугальнай прамысловасьці ў нямецкай частцы Верхняй Сілезіі пастанавілі скасаваць 31 сакавіка згоду аб працы звыш 8-мі гадзін.

Прафсаюзы дамагаюцца 7-гадзіннага рабочага дня для падземных работ і 8-гадзіннага — для надземных работ, а таксама пераходу ад гадзіннай заработнай платы надземных рабочых да пазьменнай. У адказ на гэту пастанову саюз капальняўласьнікаў абвясьціў аб скасаваньні ім 31 сакавіка агульнага дагавору аб зарабатнай плаце.

Скандал у міністэрстве Чэмбэрлена

ня зыходзіць са старонак эўрапейскага друку

Запытаньні аб аднаўленьні зносін з СССР

Францускі друк аб справе Грэгоры

ПАРЫЖ, 29. Парыскі друк ажыўлена абгаварвае даклад ангельскай урадовай сьледчай камісіі па справе Грэгоры і іншых чыноўнікаў ангельскага міністэрства замежных спраў, якія бралі ўдзел у спэкуляцыі чужаземнаю валютаю.

Орган сацыялістычнай партыі „Папюлер“ спыняецца пры гэтым з асаблівай увагаю на ролі Грэгоры ў антысавецкіх выступленьнях, зьвязаных з «лістом Зіноўева» і гаворыць: „У іншых краінах такія выкрыцьці, як выкрыцьці па справе Грэгоры, пацягнулі-б за сабой урадовы крызіс, тым больш, што сапраўднасьць ці фальш „лісту Зіноўева“ ніколі ня была давецзена“. Газэта далей падкрэсьлівае, што даклад сьледчай камісіі заставіў зусім нявысьветленым пытаньне аб тым, якім чынам гэты „ліст“ трапіў у свой час у рэдакцыю рэакцыйнай «Дэйлі Мэйль“ яшчэ да афіцыяльнага апублікаваньня яго, пастанова аб чым была ўхвалена толькі пасьля таго, як „ліст“ быў надрукаваны ў „Дэйлі Мэйль“ і перадрукаваны радам іншых газэт“.

Другая сацыялістычная газэта „Суар“ выказвае надзеі на тое, што даклад камісіі будзе абгаварвацца ў палаце вобшчыя, прычым у спрэчках высьвятліцца роля Грэгоры ў скарыстаньні фальшывага «лісту Зіноўева» для ўрадовага крызісу, які выклікаў падзеньне габінэту Макдональда, а таксама яго роля ў разрыве англа-савецкіх адносін. Газэта заяўляе пры гэтым, што грашовыя апэрацыі Грэгоры, строга асуджаныя камісіяй, даюць падставу сумнявацца ў чыстаце яго дыплёматычнай дзейнасьці. У тым-жа духу піша і лева-буржуазная „Катыд‘ен“.

Орган Клемансо „Омс Лібр“ задае пытаньне, чаму абвінавачаньні, якія высоўваліся супроць Грэгоры ў зьвязку з „лістом Зіноўева“ яшчэ ў 1924 годзе, ніколі не разглядаліся да гэтых пор. І толькі, калі ўзьнікла справа аб валютных спэкуляцыях Грэгоры, гэтыя абвінавачаньні былі разгледжаны сьледчай камісіяй. Газэта піша: „Гэта акалічнасьць здаецца надта цікаваю. У іншых краінах гэта акалічнасьць выклікала-б усеагульнае абурэньне і прывяла-б да ўрадовага крызісу“.

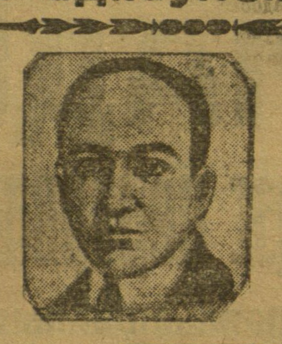

Грэгоры, звольнены таварыш міністра замежных спраў Англіі

Бальдвіну няма часу абгаварваць справу Грэгоры

ЛЁНДАН, 29. У палаце вобшчын Макданальд запытаў Бальдвіна, ці будзе ўдзелен патрэбны час для абгаварэньня ў палаце дакладу сьледчай камісіі па справе Грэгоры і іншых чыноўнікаў міністэрства замежных спраў, бо гэта дало-б палаце магчымасьць прасіць аб расьсьледваньні пытаньняў, якія ўзьнікаюць у зьвязку з новым разглядам справы аб „лісьце Зіноўева“ і ў зьвязку з тым, што даклад камісіі пакідае гэту справу ў нявыяўленым становішчы.

Бальдвін адказаў: „Макданальду вядома, як я думаю, што на працягу цяперашняй сэсіі парляманту ня лёгка знайсьці час для гэтага, аднак, я пастараюся ўдзяліць хоць-бы поўдня для абгаварэньня гэтага пытаньня на працягу цяперашняй сэсіі“.

„Дэйлі Гэральд“ патрабуе далейшага расьсьледваньня

ЛЁНДАН, 29. Кансэрватыўная „Дэйлі Мэйль“, у якой у 1914 годзе ўпяршыню зьявіўся „ліст Зіноўева“, піша: „Агулам наглядаецца пачуцьцё палягчэньня з прычыны таго, што гэта далікатная справа закончылася бяз больш няпрыемных вынікаў“.

Орган рабочай партыі „Дэйлі Гэральд“ дамагаецца таго, каб было назначана новае і больш строгае расьсьледваньне з мэтаю высьвятліць, якімі шляхамі „ліст Зіноўева“ трапіў у рэдакцыю „Дэйлі Мэйль“, і ці вядома што-небудзь рэдакцыі „Дэйлі Мэйль“ адносна паходжаньня гэтага дакуманту.

Запытаньне ў палаце вобшчын аб адносінах з СССР

ЛЁНДАН, 29. Агэнцтва „Рэйтэр“ паведамляе: „Член палаты вобшчын Вэджвуд (рабочая партыя) запытаў у міністра замежных спраў: „Ці ня думае ўрад у зьвязку з уходам Зіноўева з расійскага ўраду перагледзець пытаньне аб аднаўленьні дыплёматычных зносін з ўрадам СССР?“

Чэмбэрлен адказаў: „Ад часу падзей, аб якіх гаворыць Вэджвуд не адбылося нічога, што магло-б даць падставу да перагляду пытаньня аб аднаўленьні дыплёматычных зносін з савецкім урадам“.

Пасьля адказу Чэмбэрлена Вэджвуд запытаў: «Ці чытаў міністр замежных спраў прамову Рыкава, у якой ён заявіў, што савецкі ўрад гатоў даць ангельскаму ўраду патрэбныя гарантыі аб няўмяшаньні ва ўнутраныя справы Англіі?»

Чэмбэрлен адказаў: „Я гэту прамову ня чытаў, наколькі памятую; аднак, калі савецкі ўрад жадае і гатоў даць упэўненьні такога роду, то ён можа гэта зрабіць у належным парадку, і ў такім выпадку гэтыя запэўненьні будуць разгледжаны“.

Вэджвуд запытаў: „Як разумець словы «належным парадкам?“

Чэмбэрлен адказаў: «Дыплёматычным шляхам».

Вэджвуд: „Але паміж урадамі СССР і Англіі няма сувязі“.

Чэмбэрлен: „Савецкі ўрад можа зрабіць свае прадстаўленьні праз дыплёматычнага прадстаўніка, якому даверана ахова ангельскіх інтарэсаў у СССР“.

АГОНЬ ПА БЮРАКРАТАХ І ГАЛАВАЦЯПАХ

(З дакладу тав. КАЛНІНА аб рабоце ЦКК-РСІ)

Найгалоўнейшым пытаньнем у зьвязку з пастановамі XV-га партзьезду перад намі стаіць праблема далейшай барацьбы з бюракратызмам і цяганінай. Гэта выклікаецца тым, што ў нас, ня гледзячы на ўсе мерапрыемствы па спрашчэньні апарату, бюракратызм усё яшчэ існуе.

Адным з асноўных мерапрыемстваў барацьбы з бюракратызмам і павінна зьявіцца прыцягненьне да гэтай справы шырокіх колаў рабочых і сялян.

Культурны ўзрост рабочае клясы і сялянства значна дапаможа нам у гэтай працы.

Кантрольныя камісіі прадпрыемстваў, фабкомы, мясцкомы, эканомкамісіі, сэкцыі саветаў, дэлегацкія сходы работніц і сялянак—усе павінны быць уцягнуты ў работу па барацьбе з бюракратызмам.

XV партзьезд на гэта пытаньне зьвярнуў асаблівую ўвагу. Зьезд даў дырэктыву аб неабходнасьці прыцягненьня да гэтай працы рабочай масы, дабіваючыся практычных канкрэтных дасягненьняў, давёўшы справу да канца. Ні адно абсьледваньне інспэктарамі ЦКК і РСІ не павінна праходзіць бяз удзелу шырокіх рабочых мас, асьвятляючы раней тое ці іншае абсьледваньне ў нашым друку з мэтаю падрыхтоўкі рабочых да гэтага пытаньня.

У мэтах паскарэньня расьсьледваньня скаргаў на зьявішчы бюракратызму і цяганіны і ў мэтах арганізацыі ўдзелу ў расьсьледваньні і разборы скаргаў рабочых мы лічым неабходным рэарганізаваць—спрасьціць апарат бюро скаргаў. Уся работа па расьсьледваньні павінна праводзіцца з прыцягненьнем да ўдзелу ў ёй адпаведных арганізацый. Гэта нам дасьць магчымасьць падрыхтаваць новых працаўнікоў. Па такім прынцыпе павінны быць арганізаваны ў акругах бюро скаргаў, апіраючыся галоўным чынам на масы. Разгляд гэтых спраў неабходна праводзіць на саміх прадпрыемствах. Бюро скаргаў павінна рабіць пэрыядычныя справаздачы аб сваёй рабоце на сходах рабочых.

Як практыку, трэба пры райвыканкомах увесьці абранага спэцыяльна чалавека, які-б зьявіўся ўпоўнаважным акруговага бюро скаргаў РСІ і які-б займаўся зборам і разглядам скаргаў ад сялян на невялікія пытаньні.

Ня гледзячы на ўсе нашы сілы, якія мы пакладаем на барацьбу з бюракратызмам і цяганінай, мы маем вось якія зьявішчы:

З Сібіры Наркамат Аховы Здароўя выклікаў у Менск інваліда для прымеркі пратэзу.

Шмат ёсьць выпадкаў, калі на запытаньне РСІ даецца адказ праз 35 дзён.

Усё гэта сьведкі фармальных бюракратычных адносін да работы.

Нам трэба рашуча, ня гледзячы на асобы, змагацца з гэтымі зьявішчамі.

Пытаньне савецкай дэмакратыі павінна зараз заняць вялікае месца. Сыстэма апарату яшчэ ня спрошчана так, як павінна быць. Наш апарат павінен быць настолькі простым, каб можна было туды пасадзіць рабочага ад варштату.

Нашы саветы яшчэ працуюць ня так, як трэба. У большасьці саветы займаюцца вырашэньнем пытаньняў агульна-палітычнага і сьвяточнага характару, выпускаючы пытаньні гаспадарчыя і г. д.

З пытаньнем вылучэньня ў нас работа стаіць вельмі дрэнна. Да гэтага пытаньня падыходзяць вельмі няправільна. Вельмі часта чуеш аб тым, што—гэтага нельга высунуць, а гэты—непадрыхтаваны.

На пытаньне вылучэньня трэба зьвярнуць максымум увагі, трэба біць па руках тых, хто перашкаджае ў гэтай рабоце.

Ня зусім добра стаіць пытаньне з кантролем і праверкай дырэктыў. Дзякуючы адсутнасьці кантролю, ня выконваюцца дырэктывы, якія даюцца партыяй і ўрадам. Органы ЦКК і РСІ павінны зьвярнуць на гэты бок сваю ўвагу. Трэба абавязаць гаспадарчыя органы, каб апошнія ў сябе арганізавалі кантроль, прыцягваючы да гэтай работы шырокія рабочыя масы пад кіраўніцтвам кантрольных камісій.

Адным з асноўных пытаньняў зараз мы павінны паставіць праблему далейшай рацыяналізацыі апарату, бо тут мы яшчэ ня маем тых вынікаў, якія павінны былі мець. Асабліва нядобра стаіць справа на вытворчасьці. Нам неабходна пайсьці па лініі рацыяналізацыі вытворчасьці ня толькі тых прадпрыемстваў, якія мы зараз будуем, але і тых, якія ўжо працуюць.

Пераходзячы да прамысловага будаўніцтва, тав. Калнін зазначае на факты безгаспадарчых адносін, якія мелі нядаўна месца. Так, напрыклад, менская гарбарня пачала будавацца бяз пляну і, урэшце, вышла недарэчнасьць: завод пусьцілі тады, калі яшчэ нельга было пусьціць, бо ён яшчэ ня быў гатовы.

— У Бабруйску пабудована лесапілка, а сілавое ўстаноўкі яшчэ няма ў праекце, без якое завод працаваць ня можа.

— На Добрускай фабрыцы пабудован корпус і не скарыстаны для непасрэдных мэт.

Барацьбе з такімі зьявамі акруговыя кантрольныя камісіі павінны аддаць максымум увагі. Трэба зараз-жа пачаць рэагаваць на такія зьявы, каб яны не паўтараліся з пачатку новага будаўнічага сэзону.

У галіне сельскай гаспадаркі нам неабходна пачаць праверку мерапрыемстваў па калектывізацыі сельскае гаспадаркі, каапэраваньні яе, як скарыстоўваюцца сродкі, што адпускаюцца на сельскую гаспадарку і г. д.

Як адно з галоўных мерапрыемстваў па сельскай гаспадарцы зьяўляецца падрыхтоўка да пасеўнай кампаніі. Неабходна дабіцца поўнага выкарыстаньня ўсіх магчымасьцяй, каб найлепей яе правесьці, бо ад гэтага залежыць разьвіцьцё гаспадаркі Беларусі.

КІТАЙСКІЯ НАВІНЫ

ПАВЯЛІЧЭНЬНЕ ПАДАТКОВАГА ЦЯЖАРУ

ПЕКІН, 29. З сакавіка месяца ўступаюць у сілу падаткі на падтрыманьне паліцыі, якая знаходзіцца ў катастрафічным фінансавым становішчы. Падаткамі гэтымі будуць абкладацца дамы, таварныя склады, тэатры, кіно-тэатры, гаражы, страхавыя таварыствы і інш., прычым агульная сума падаткаў будзе складаць каля 10 проц. штодзённага прыбытку абкладваемых устаноў і прадпрыемстваў.

З заўтрашняга дня набывае сілу падатак на „прадметы раскошы“, які распаўсюджваюцца, і на газу, чай, сьвечы, каву і інш. Купецтва заве новы падатак «падаткам на разнастайныя прадукты». Надзвычайны сход пекінскай гандлёвай палаты [illegible] дамагаецца [illegible] зьніжэньне падатку на „прадметы раскошы“ [illegible]

ПАД АБСАЦАМ АНГЕЛЬСКАГА ІМПЭРЫЯЛІЗМУ

Рэвалюцыйная „змова“ ў Індыі

ЛЁНДАН, 29. Як паведамляе „Рэйтэр“ з Калькуты (Індыя), 20-ці маладым людзям з правінцыі Бэнгалія прад‘яўлена абвінавачаньне ў тым, што яны ўтварылі змову з мэтаю забойства і абрабаваньня, пры дапамозе якіх мелі намер здабыць сродкі для набыцьця зброі для рэвалюцыйных мэтаў. Пракурор заявіў, што змова мела шырокае разгалінаваньне. Змова была выкрыта пасьля выяўленьня лістовак гэтай арганізацыі. У лістоўках зазначалася, што мэтаю арганізацыі зьяўляецца стварэньне пры дапамозе ўзброенага паўстаньня „Фэдэратыўнай Рэспублікі Злучаных Штатаў Індыі“.

ПА САВЕЦКІМ САЮЗЕ

МІЖНАРОДНЫ АРКТЫЧНЫ КАНГРЭС

ЛЕНІНГРАД, 29-га лютага адбылося пасяджэньне прэзыдыуму „Міжнароднага таварыства па абсьледваньні Арктыкі пры дапамозе паветраных караблёў“. На пасяджэньні былі выпрацаваны плян і тэрмін адкрыцьця маючага адбыцца ў Ленінградзе міжнароднага арктычнага кангрэсу. У кангрэсе возьмуць удзел прадстаўнікі 19 краін. Кангрэс адкрыецца 17-га чэрвеня ў Акадэміі Навук прамоваю Фрытыёфа Нансэна —прэзыдэнта кангрэсу. Пасьля зьезду ўдзельнікі яго зробяць экскурсію ў Мурманск і А[illegible]драўск з мэтаю агляду месца для пабудовы прычальных мачт і аэро-базы.

ЗЯМЕЛЬНАЯ РЭФОРМА Ў КІРГІЗІІ

[illegible]

Новае абвастрэньне клясавае барацьбы ў Нямеччыне

ПРАДПРЫЕМЦЫ ЗНОЎ ПАГРАЖАЮЦЬ ЛЁКАУТАМ.

БЭРЛІН, 29. Прадпрыемцы саксонскай мэталёвай прамысловасьці другі раз прапанавалі рабочым згадзіцца на трацейскую пастанову з поваду канфлікту ў саксонскай мэталёвай прамысловасьці, пагражаючы ў праціўным выпадку абвясьціць лёкаут. Трацейская пастанова, якая прадугледжвае ўвядзеньне больш чым 8-гадзіннага рабочага дня і скарачэньне нядзельнага адпачынку, у свой час была адхілена рабочымі. Рабочыя зноў аднадушна адхілілі трацейскую пастанову.

НАПЯРЭДАДНІ НОВЫХ СУТЫЧАК У РУРЫ

БЭРЛІН, 29. Усе прафсаюзы горнарабочых Рурскоі вобласьці паведамілі прадстаўнікам прадпрыемцаў [illegible]

Вясковыя арганізацыі КП(б)Б за працай сярод беднаты

Да нарады праводзілі падрыхтоўку

(Самахвалавіцкі раён, Меншчына)

РК КП(б)Б намеціў склікаць раённую нараду груп беднаты на 11 сакавіка. Партыйная арганізацыя вядзе падрыхтоўчую да нарады працу.

У тых сельсаветах, дзе ёсьць аформленыя групы беднаты, перад раённай нарадай будуць скліканы аб‘яднаныя нарады груп беднаты таго ці іншага сельсавету. У тых-жа сельсаветах, дзе ўмовы не дазваляюць аформіць груп беднаты, партыйныя ячэйкі будуць вылучаць на раённую нараду лепшых сялян-беднякоў, што працуюць у сельсаветах, каапэрацыі, КСУ і інш.

Райком даў дырэктыву ўсім партыйным ячэйкам, якія пасьля перавыбараў КСУ і праўленьняў каапэрацыі яшчэ не аформілі груп [illegible]

Адзіны выхад—калектывізацыя

(МАЗЫР)

У Каралінскім раёне праведзена нарада груп беднаты, на якую былі запрошаны і зьявіліся 30 чалавек беднякоў, у тым ліку 6 жанчын. З браўшых удзел на нарадзе беднякоў: 8 чалавек зьяўляюцца членамі сельсаветаў, 17—членамі камітэту ўзаемадапамогі і 5 чалавек—членамі праўленьняў і саветаў с.-г. каапэрацыі.

Нарада выклікала вялікую зацікаўленасьць з боку мясцовага сялянства, якога таксама зьявілася на нараду каля 60 чал.

Да пачатку работ нарада арганізаваным парадкам наведала с.-г. камуну, якая мае досыць добрую і ўзорную гаспадарку. Бедната на месцы азнаёмілася з формамі калектыўнага гаспадараньня і наочна ўбачыла і ўпэўнілася ў перавагах калектыўнай гаспадаркі над індывідуальнаю.

[illegible] зацый, а асабліва гэта датычыць пытаньняў працы камітэтаў узаемадапамогі і каапэраваньня беднаты. Так, адзін бядняк на нарадзе гаворыць—«сельска-гаспадарчая каапэрацыя ў сваёй працы невыстарчальна зьвязана з камітэтамі ўзаемадапамогі і вельмі часта таму бываюць выпадкі, калі замест беднякоў капэруюць за сродкі фондаў па каапэраваньні беднаты сераднякоў». Наогул, шмат гаварылася аб слабасьці працы камітэтаў узаемадапамогі і аб невыстарчальным прыцягваньні членаў камітэтаў да актыўнай працы. Тут-жа падаваліся прыклады аб тым, што ў некаторых вёсках ільготны лес напаў не беднякам, а заможным і г. д.

Гэтыя выступленьні атрымалі свой адбітак на ўхваленых рэзалюцыях.

— «Раённая нарада груп бедна- [illegible]

даткак на „прадметы роскашы“, які рас... паўсюджваюцца, і на газу, чай, сьвечы, каву і інш. Купецтва заве новы падатак „падаткам на разнастайныя прадукты“. На звычайным сходзе пекінскай гандлёвай палаты пастанавілі дамагацца ... знясеньне падатку на „прадметы раскашы“ было адкладзена.

СССР і капіталістычны сьвет

За ўзмацненьне японасавецкіх адносін

ТОКІЁ, 29. „Асака Майніцы“ выпусьціла спэцыяльны дадатак, прысьвечаны пытаньню аб разьвіцьці прыяцельскіх адносін паміж СССР і Японіяй. У дадатку апублікаваны прывітальныя лісты прэм'ера Танака і міністра гандлю і прамысловасьці Наказасі, артыкул Гото, Кукара (вядомага японскага прамыслоўцы, няда...на навяданага СССР) і паўнамоцнага прадстаўніка СССР у Японіі Траяноўскага. Дадатак надрукаваны часткова на ангельскай, часткова на расійскай мове.

Латвійскія крэдыты

РЫГА, 28. Наконт перамоў з членам праўленьня дзяржаўнага банку СССР Кацэнэленбаўмам, які зараз знаходзіцца ў Рызе, старшыня праўленьня латвійскага банку Цэльмс заявіў, што „латвійскі банк знаходзіць магчымым крэдытаваць латвійскія фірмы, якія выконваюць заказы для СССР“. Дасягнута згода па ўсіх прынцыповых пытаньнях.

Адклалі на чарговую сэсію...

ЖЭНЭВА, 29. Пасяджэньне камітэту па безапаснасьці 29-га лютага было прысьвечана абмеркаваньню прапаноў нямецкае дэлегацыі. Сутнасьць гэтых прапаноў у наступным:

1. У выпадку ўзьнікненьня канфлікту між двума або некалькімі дзяржавамі рада Лігі Нацый мае права ўхваліць аднагалосную пастанову з повады спрэчкі, якая выклікае канфлікт. Гэтая папярэдняя пастанова абавязкова для ўсіх бакоў, уцягнутых у спрэчку. 2. У тых выпадках, калі падрыхтоўваецца ўзброеная сутычка між рознымі дзяржавамі, рада Лігі Нацый ... права абавязаць гэтыя дзяржавы захоўваць існуючае становішча і не павялічаць узброеных сіл. 3. У выпадку, калі вайсковая чыннасьць ужо пачалася, рада Лігі Нацый мае права абавязаць ваюючыя бакі безадкладна-ж заключыць перамір'е.

Прапанова нямецкае дэлегацыі была сур'ёзна раскрытыкована з боку ангельскага дэлегата. Наадварот, прадстаўнікі Францыі і Польшчы цалкам далучыліся да гэтых прапаноў. Абмеркаваньне гэтых прапаноў адкладзена да наступнай сэсіі камітэту безапаснасьці, пры чым да гэтага павінны быць атрыманы заключэньні зацікаўленых бакоў.

... пе. Зноў была ... Удзельнікі лістовак гэтай арганізацыі. У лістоўках зазначалася, што мэтаю арганізацыі зьяўляецца стварэньне пры дапамозе ўзброенага паўстаньня „Фэдэратыўнай Рэспублікі Злучаных Штатаў Індыі“.

Эгіпэт ня скорыцца перад Англіяй

ЛЁНДАН, 29. Каірская газэта „Аль-Ахрам“, камэнтуючы прапановы Англіі Эгіпту, піша, што Англія абыходзіцца з Эгіптам, як з мандатнаю тэрыторыяй, але што Эгіпэт ніколі ня згодзіцца з гэтым. „Калі Англія адмовіцца зьмяніць сваё абыходжаньне,—піша газэта,—дык англа-эгіпецкі дагавор стане немагчымым. Эгіпэт хоча згоды з Англіяй, але Эгіпэт ня можа прыносіць у ахвяру свае правы і незалежнасьць, якія заваёваны ім уласнаю крывёю і якую ён праліваў у барацьбе за незалежнасьць ад 1841 года (заваёва Эгіпту Англіяй), а ня ў якасьці падарунку ад велікадушнай Англіі“.

Адказная літоўская нота Польшчы

КОЎНА, 29. Агалошана адказная нота Вальдэмараса на ноту польскага міністра замежных спраў Залескага. У адказнай ноце Вальдэмарас канстатуе, што польскі ўрад ня выканаў абяцаньняў, дадзеных у Жэнэве па літоўскім пытаньні, а таксама ня вызначыў зьмест маючых адбыцца перамоў. Ад імя літоўскага ўраду Вальдэмарас прапануе Польшчы прасіць Лігу Нацый аб абяцанай у рэзалюцыі дапамозе ў справе польска-літоўскіх перамоў. У выпадку, калі Польшча згодзіцца на гэту прапанову, Вальдэмарас прапануе вызначыць дату і месца перамоў пры ўдзеле прадстаўніка Лігі Нацый і з свайго боку выказвае гатоўнасьць пачаць гэтыя перамовы ў Кенігсбэргу 30-га сакавіка.

„Свобода“ друку ў Францыі

ПАРЫЖ, 29. Папраўчы суд (які слухае справы без ўдзелу прысяжных засядацеляў) прыгаварыў Дорыё, у якасьці адказнага рэдактара камуністычнага органа „Авангард“, да 5 год турэмнага зьняволеньня і 3000 франкаў штрафу за апублікаваньне ў „Авангардзе“ летам 1927 г. артыкулаў аб кітайскай рэвалюцыі. За перадрук гэтых артыкулаў у „Карэспандэнс Інтэрнацыянал“ камуністыя Дзюкло і Барсэ прыгавораны да году турмы і да ўплаты 1 тысячы франкаў кожны.

ПАРЫЖ, 29. Суд прыгаварыў мунніцыпальнага дарадчыка 2-га Парыскага раёну Рэно да 13 месяцаў турэмнага зьняволеньня і да ўплаты 1 тыс. франкаў штрафу за апублікаваньне ў лістападзе 1925 г. у органе французскай камуністычай партыі „Казэрн“ артыкулу прысьвечанага вайне ў Сірыі і Марока.

... мальных мачт і аэра-базы.

Зямельная рэформа ў Кіргізіі

ФРУНЗЭ, 29. Зямельная рэформа на поўдні ў Кіргізіі скончана. Ліквідавана 491 неправоўныя гаспадаркі, абрэзана 3.693 гаспадаркі, якія мелі лішкі зямлі супроць устаноўленае нормы. У зямельны фонд паступіла 43.813 гэктараў зямлі, 1.755 коняй і быкоў і 1.867 сельска-гаспадарчых прылад. Зямлёю падзелена 16.578 гаспадарак, з іх 223 жаночыя. Звыш таго, 831 гаспадаркі арганізуюцца нанова. Рэформа праводзіцца ў раёнах з кіргізкім жыхарствам. Згодна папярэдніх падлікаў, землеўпарадкавана звыш 80 проц. безьзямельнага і малазямельнага дэхканства.

Выйгрыш у 5.000 рублёў

КІЕЎ, 29. Сёньня ў фінаддзел зьявіўся невядомы грамадзянін для праверкі аблігацыі пазыкі 1926 году. Выявілася, што на прад'ўленую аблігацыю яшчэ ў часе трэцяга тыражу прыпаў выйгрыш у 5.000 руб.

... БЭРЛІН, 29. Усе прафсаюзы горнарабочых Рурскоў вобласьці паведамілі прадстаўнікоў прадпрыемцаў аб сваёй ... працягнуць далей згоду аб звышнормавых работах на прадпрыемствах горнай прамысловасьці, тэрмін якой канчаецца 30-га красавіка.

Верхнясілескія мэталісты адмаўляюцца ад згоды

ВЕНА, 29. Прафсаюзы мэталістых у Верхняй Сілезіі паведамілі прадпрыемцаў аб разрыве 31-га сакавіка існуючай зараз згоды аб стаўках зарплаты і аб даўжыні рабочага дня ў жалезавырабчай і жалезаапрацоўчай прамысловасьці Верхняй Сілезіі.

... размыбараў БСУ і праўленьняў капэрацыі яшчэ не афармілі груп беднаты, зараз-жа прыступіць да іх афармленьня.

У сельсаветы, якія не абслугоўваюцца партыйнымі ячэйкамі, вылучаны спэцыяльныя ўпоўнаважаныя ад РК КП(б)Б для правядзеньня ў гэтых сельсаветах гутарак з сялянскай беднатой і вылучэньня прадстаўнікоў на раённую нараду. Райком зьвярнуў асаблівую ўвагу ячэек на вылучэньне ў якасьці прадстаўнікоў на раённую нараду жанчын сялянак-бядначак.

Райком мабілізаваў на вёску рад партыйных працаўнікоў для праверкі працы ячэек сярод беднаты. З гэтымі таварышамі перад па сылкай была праведзена інструкцыйная нарада.

М. З.

... ындывідуальнаю.

Пры абгаварэньні пытаньня ўдзельнікі нарады выявілі вялікую актыўнасьць. У сваіх прамовах яны звярочвалі галоўную ўвагу на паляпшэньне становішча вёскі на базе яе калектывізацыі і выказалі вялікае жаданьне пад кіраўніцтвам партыі перабудаваць вёску на новых пачатках, узьнімаць яе культурны ўзровень.

— Трэба, каб беднята згуртавалася ў калектывы, тады можна будзе ўзьняць іх гаспадаркі,—гаворыць адзін бядняк на нарадзе.

— Сельска-гаспадарчая каапэрацыя дае беднаце пазыку, але на малыя тэрміны, што вымушае часта купленую карову на гэты крэдыт прадаць, каб зьвярнуць грошы с.-г. каапэрацыі,—зазначае другі.

Удзельнікі нарады крытыкавалі паасобныя недахопы, якія ёсьць у працы паасобных устаноў і арганізацыі, абгаварыўшы пытаньне аб працы сярод беднаты, знаходзіць, што адзіным выхадам з цяжкога матар'яльнага становішча вясковай беднаты зьяўляецца арганізацыя і перахад яе на буйныя калектыўныя гаспадаркі. Гэтыя мерапрыемствы ня змогуць атрымаць свайго належнага праламленьня бяз узьняцьця актыўнасьці ўсяе беднаты, бяз узьняцьця яе культурнага ўзроўню. Таму, побач з правядзеньнем работы па калектывізацыі бядняцка-серадняцкіх пластоў вёскі,—праводзіць упартую працу па ўзьняцьці культурнага ўзроўню» — гаворыць рэзалюцыя нарады.

Удзельнікі нарады адчувалі сябе згуртаванай і арганізаванай масаю, упэўненай у правільнасьці тых практычных мерапрыемстваў, аб якіх гаварылася на нарадзе.

Б. Шпітальнік.

ПА САВЕЦКАЙ БЕЛАРУСІ

па ТЭЛЕГРАФУ, ТЭЛЕФОНУ і ПОШТАЙ ад НАШЫХ КАРЭСПАНДЭНТАЎ

3-гадовае вандраваньне з Магілева ... у Менск

МАГІЛЕЎ. Акт абсьледваньня дарожнага будаўніцтва ў акрузе мае 30 надрукаваных на пішучай машынцы аркушаў. Абсьледваньне зроблена прыяжджаўшымі з Менску спэцыялістым у 1925 годзе, а акт прыйшоў у Магілеўскі акрвыканком у лютым 1928 году (за подпісам наркома Сташэўскага з прапановаю «зжыць заўважаньня...» і г. д.).

Як называецца той чалавек, які лічыць, што з 1925 па 1928 год наша дарожнае будаўніцтва нікольві не зьмянілася.

Выйгрышы пазыкі індустрыялізацыі па Барысаве

БАРЫСАЎ. (Уласны кар.) Па 29 лютага паступіла ў Дзяржбанк на аплату 6 аблігацый пазыкі індустрыялізацыі ад выйграўшых у другім тыражы па 100 р. Амаль усе трымальнікі аблігацый мелі па адной пятай частцы.

Чаму будзе дарагі цэмэнт

ГОМЕЛЬ. (Уласны кар.). Мясцовае аддзяленьне Цэнтраземскладу закупіла для агнятрывалых таварыстваў акругі 60 вагонаў цэмэнту.

Крэдытныя і агнятрывалыя таварыствы не паклапаціліся сваячасова зрабіць заяўку на цэмэнт і ўнесьці задатак на яго. І замест таго, каб накіраваць цэмэнт проста на адрас таварыства, яго давялзіцца завезьці спачатку ў Гомель, а адсюль ужо накіроўваюць у раёны.

Лістаносцы

ВОРША. (Уласны кар.). Газэта «Камуністычны Шлях» закрыла мітынг сувязі, які цягнуўся больш 2-х месяцаў. У мітынгу выказалася 45 чалавек, якія ў сваіх прамовах зазначалі недахопы ў працы апарату сувязі, дрэннае абслугоўваньне лістаносцамі сваіх вучасткаў і інш.

У выніку мітынгу акруговай канторай сувязі павялічана сетка лістаносцаў на 7 чалавек, 5 лістаносцаў зьняты з працы за дрэннае выкананьне сваіх абавязкаў і 4 пешыя лістаносцы заменены коннымі.

Два стацыянары для рабочых

МАГІЛЕЎ. Адкрыты начны стацыянар для 15 чалавек пры сухотным дыспансэры. У стацыянар прымаюцца хворыя на сухоты тэрмінам ад 2 да 6 месяцаў, там яны праводзяць час ад канца службы да пачатку чарговага рабочага дня, атрымоўваючы памяшканьне і харчы.

Такі-ж стацыянар і таксама на 15 чалавек адкрыты ў рабочым цэнтры акругі Шклове пры аддзяленьні акруговага сухотнага дыспансэру.

К. Л.

Кватэры для рабочых

МАГІЛЕЎ. 50 тысяч рублёў, якія адпускаюцца па камунальным крэдыце, пойдуць на капітальны рамонт 5 дамоў (3і кватэры з 73 пакоямі). 17 тысяч рублёў з мясцовага бюджэту ідуць на бягучы рамонт дамоў.

К. Л.

Дапамога палітвязьням

ВОРША. (Уласны кар.). За час зімовай кампаніі ячэйкамі МОПР'у Аршаншчыны сабрана ў карысьць палітвязьняў Польшчы і Заход. Беларусі 1.391 р. 34 к.

У Шклове—тавараабмен

МАГІЛЕЎ. Шклоўскі спажывецкі саюз замест гандлю праводзіць тавараабмен: абменьвае на авёс, віку і інш. хлеб, які даны яму для прэм'яваньня здатчыкаў сырцу.

Старшыня арцелі злачынца

КОЙДАНАВА. (Ад нашага селькора). Старшыня Мікульскай малочнай арцелі, Койданаўскага раёну (Меншчына), Мацкевіч Язэп прапаў бяз вестак, забраў з сабою 1.200 руб. арцельных грошай. Прыняты меры, каб затрымаць Мацкевіча.

Чым мы дапамаглі беднаце

(Барысаўскі раён, Меншчына)

За перыяд з кастрычніка 1926 г. па сьнежань 1928 г. партыйнай арганізацыяй нашага раёну было праведзена 99 сходаў вясковай беднаты. Больш за ўсё сходаў было праведзена ў Забенаўскім сельсавеце—11, Мітчанскім—10 і Вялявіцкім—9, у Зачысцкім, В. Стахаўскім і В. Негвавіцкім сельсаветах было праведзена за ўвесь час толькі па адным сходзе беднаты. Пры сельсаветах раёну існуюць 4 групы беднаты.

На сваіх пасяджэньнях яны разглядаюць практычныя пытаньні, але працу сваю праводзяць не сыстэматычна.

Чым-жа мы практычна дапамаглі вясковай беднаце?

У 1927-28 годзе па раёне вылучаны фонд на каапэраваньне беднаты ў суме 1.995 руб., за кошт якога ўжо каапэравана 5. бядняцкія гаспадаркі. У мінулым жа годзе 150 рублёў, унесеныя ў фонд на каапэраваньне беднаты, поўнасьцю ня былі выкарыстаны.

Ад выплаты страхоўкі звольнена ў 1926-27 годзе бядняцкіх гаспадарак на суму ў 3.686 руб., а ў гэтым годзе—на 4.200 р., адпушчана беднякам бясплатнага лесу на суму 2.950 руб. і крэдытнага—на 13.200 р. Праз камітэты сялянскай узаемадапамогі для бядняцкіх гаспадарак закуплена 65 коняй. Сельска-гаспадарчы падатак зьняты з 1.084 бядняцкіх гаспадарак і зроблена скідка беднякам на 9,85 проц. у адносінах да агульнай сумы сельска-гаспадарчага падатку ўсяго раёну; па нядоімках мінулых гадоў дана скідка бядняцкім гаспадаркам на суму 1.309 р. 48 к.

Земляўпарадкаваньне сялян-беднякоў у раёне праводзілася за кошт дзяржавы. Для забесьпячэньня беднаты заработкамі па раёне арганізавана 99 розных арцеляй, з іх 4 батрацкія, 94 з вясковай беднаты і 1 складаецца з мястэчковай беднаты. Арцелямі абхоплена 2.700 беднякоў і батракоў.

М. З.

У выніку нядбайнасьці

(Бабруйская акруга)

Некаторыя партарганізацыі яшчэ зусім мала аддаюць увагі гаспадарчым пытаньням вёскі. Пры абсьледваньні Сьвіслацкага райкому КП(б)Б высьвенена, што райком і ячэйкі звярочвалі невыстарчальную ўвагу на гаспадарчыя пытаньні. За год на пасяджэньнях бюро і пленуму райкому ўсяго было пастаўлена 3 гаспадарчыя пытаньні, а ячэйкі за гэты перыяд часу абгаварылі толькі адно пытаньне аб вясновай пасеўнай кампаніі.

У выніку такой дрэннай увагі з боку партарганізацыі па раёне распадаюцца, існаваўшыя да гэтага часу, спэцыяльныя віды каапэрацыі: машынных таварystваў у 1926 годзе было—2, а ў 1927 годзе засталося толькі адно; малочныя арцелі, арганізаваныя ў 1926 годзе, напярэдадні распаду; пчаліных таварыстваў было 6 і ўсе распаліся.

Пагаршэньне стану сельскай гаспадаркі, якое выявілася ў тым, што па раёне скарацілася травасеяньне і пасеў лубіну. Канюшыны ў 1926 годзе было засеяна 260 дзес, а ў 1927 годзе 207 дзес., лубіну ў 1926 годзе —544 дзес., а ў 1927 годзе ўсяго —171 дзес., ня вывучаны прычыны паніжэньня ўраджайнасьці за апошнія тры гады.

Сьвіслацкай партарганізацыі неабходна зьвярнуць сур'езную ўвагу на зазначаныя дэфэкты і прыступіць да правядзеньня ў жыцьцё пастаноў XV партзьезду і асаблівую ўвагу зьвярнуць на пытаньні разьвіцьця калектыўных форм вядзеньня сельскай гаспадаркі.

Х. Б.

Экспанаты былой царскай стаўкі ў Магілеве

Магілеўскім аддзяленьнем беларускага дзяржаўнага музэю адкрыт аддзел «Царская стаўка ў Магілеве».

Сабрана каля 3.000 экспанатаў, якія адбіваюць жыцьцё былога цара Мікалая ў Магілеве за пэрыяд з 1915 па 1917 год.

Сабраны матар'ялы аб прабываньні замежных аташэ ў стаўцы, тэлеграмы і дакуманты Керанскага, тэлеграмы перамоў Духоніна з Карпілавым і Крыленка, а таксама дакуманты аб спробе Чарнова арганізаваць часовы ўрад у Магілеве.

А ШТО НАМ ДАЎ ЛЮТЫ

Люты месяц у галіне загатовак рознага роду сырцу адзначаецца сваімі штрафамі і выгаварамі.

Хто ў працягу гэтага месяца не атрымаў выгавараў, хто не плаціў штрафу! Цэлы рад нізавых работнікаў, дзяржустаноў, каапэрацый, загадчыкі, намесьнікі і, нарэшце, старшыні і адказныя работнікі...

Загатоўкі не пайшлі тым тэмпам, якім яны павінны былі пайсьці, сырцовыя рынкі ў лютым месяцы, ня гледзячы на прынятыя самыя настойлівыя меры, ня былі поўнасьцю абхоплены.

Мы ўступаем у трэці месяц другога паўгодзьдзя з вельмі бедным і нязначным багажом...

Словам, няма чым фанабэрыцца...

Штрафы, штрафы, выгавары, зьняцьце з работы—без канца, а загатоўкі ўсё ў тым-жа становішчы, толькі дзе-небудзь заўважваецца зрух, то тут, то там мігцелі «загатоўчыя агенькі», мігцелі і зноў патухлі...

Люты ў адносінах загатовак не апраўдаў сябе.

Але, з другога боку, вышэйшыя рэгулюючыя органы ў лютым месяцы прымалі цэлы рад канкрэтных, зусім карысных і разумных палажэньняў, якія, няма сумненьня, у сакавіку месяцы апраўдаюць сябе. Спынімся на некаторых з іх.

Наркамгандлем прынят цэлы рад мер у мэтах зьнішчэньня тэй нездаровай канкурэнцыі, якая так злосна абхапіла пушны рынак.

Канкурэнцыя дайшла да сьмешнага, бо «дакаціліся» да такіх мэтадаў работы, як «накрываць» на пераплатах сваіх-жа таварышоў з дзяржустаноў, як «падбухторваць» аднаго супроць другога.

У Бабруйскім раёне, каб дэзарганізаваць работу сваіх «праціўнікаў» загатоўшчыкаў, каапэрацыя заманьвала прасолаў, залічвала іх служачымі, ня гледзячы на тое, што гэтыя служачыя вядомы былі, як яўныя спэкулянты, толькі што звольненыя з турмы...

І вось, каб закончыць з усімі гэтымі бясчынствамі, Наркамгандаль правёў раёнаваньне пушных загатовак, пакінуўшы ў кожнай акрузе аднаго толькі асноўнага загатоўшчыка з тым, каб іншыя загатоўшчыкі здавалі яму ўсю загатоўчую пушніну па сындыкаваных цэнах з пэўнай надбаўкай. Акрамя таго была прынята пастанова, паводле якое забараняецца весьці загатоўку пушніны прыватнікам, і самае апошняе, што пры выяўленьні найменшай пераплаты—дзяржзагатоўшчык будзе безадкладна зьнят з рынку на ўвесь загатоўчы сэзон.

Меры моцныя, але неабходныя, праўда, позна прынятыя, але такія меры, бязумоўна, зьнішчаць пачварны ажыятаж і ўнясуць аздараўленьне ў пушны рынак.

Далей трэба сказаць, што ў лютым месяцы пастанова СНК аб выдачы прамтавараў і хлеба здатчыкам валакна зьяўляецца важнейшай дырэктывай і, бязумоўна, дае добрыя вынікі, якія ўжо даюць сябе адчуваць у некаторых ільняных раёнах.

Вельмі важная пастанова вынесена аб дапушчэньні прасолаў да загатоўкі жывога сырцу. Гэтым шляхам удасца гэтыя віды сырцу значна павялічыць. Таксама ў некаторых раёнах Беларусі дапушчаны прасолы, зборшчыкі да загатоўкі кудзелі і паклі.

Усе гэтыя мерапрыемствы, якія праведзены ў лютым месяцы, маюць вялізарнае значэньне для далейшых сырцовых загатовак, якія ў сакавіку і ў далейшым павінны шырока разгарнуцца.

Сакавік месяц павінен пабіць рэкорд і павінен даць максымум загатовак. Пабачым, як гэта выканаюць нашы гаспадарнікі.

Леўскі.

ПЕРАД ВЯСЕНЬНЯЙ СЯЎБОЙ

Крэдытаваньне сялянства да пасеўнай кампаніі

Эканомнарада зацьвердзіла плян Белсельбанку па крэдытаваньні насельніцтва на закупку насеньня і мінэральных угнаеньняў да вясновай пасеўнай кампаніі. Зусім будзе спынена крэдытаваньне заможнага сялянства. У мэтах разьвіцьця культуры лубіну ў мясцох з пясчанай глебай прызнана неабходным рэалізацыю яго праводзіць на 100 проц. у крэдыт у Мазырскай і Гомельскай акругах. Уся колькасьць ільну-семя будзе рэалізавана праз крэдыт. Бедната будзе крэдытавана мінэральным угнаеньнем на 100 проц. без узыманьня задатачных сум. Тэрміны крэдытаваньня сэрадэлы, лубіну, мінэральных угнаеньняў і ільну-семя працягнуты да 2 год, пры чым гэты крэдыт будзе выдавацца пераважна бядняцкім гаспадаркам.

Некаапэраванае насельніцтва атрымае крэдыту 10 проц. з агульнай сумы, якая намечана на крэдытаваньне насеньня траў і мінэральных угнаеньняў.

Цяга да калектывізацыі

ВЫБАР НАСЕНЬНЯ.

ПОЛАЦАК. (Улас. кар.). З боку бяднейшага сялянства праяўляецца вялікае імкненьне да арганізацыі калектыўных гаспадарак. Разам з гэтым трэба адзначыць, што ў апошнія часы калгаспадаркі арганізоўваюцца на сваёй зямлі, а раней арганізаваліся на б. панскай. Напрыклад, у вёсцы Макава, Гарбенэўскага сельсавету, Расонскага раёну, арганізавана камуна з 6 двароў на сваёй зямлі. У вёсцы Ліцьвінава, Ветрынскага раёну, сяляне таксама ўхвалілі арганізаваць калектыўную гаспадарку.

Ёсьць шмат выпадкаў, калі сяляне пакідаюць свае хутары і ідуць у калектыў, як напрыклад, новаарганізаваная арцель імя «Бухарына», Валынецкага раёну, куды ўвайшлі 11 гаспадароў.

Усё гэта кажа за тое, што сяляне зразумелі карысьць калектывізацыі.

100 новых калгасаў

У 1927 г. у БССР налічвалася 416 калгасаў.

З агульнага ліку калгасаў мы маем 48 камун, 292 земляробчыя арцелі і 76 таварыстваў па грамадзкай апрацоўцы зямлі. У апошнія часы наглядаецца моцная цяга бядняцкага і серадняцкага сялянства да аб'яднаньня ў калектывы, бо сялянства пачало ўсьведамляць, што калектыўная гаспадарка зьяўляецца лепшым відам землякарыстаньня. У сучасны момант акруговымі сэкцыямі калгасаў прымаюцца ўсе меры да забесьпячэньня калгасаў насеньнем, угнаеньнямі, а таксама с.-г. машынамі. Для калгасаў БССР завозіцца 16 трактараў. Калгасамі будзе арганізавана грамадзкае заворваньне бядняцкіх сялянскіх зямель. Будзе праведзена дармовая ачыстка насеньня, а таксама арганізуюцца пракатныя пункты.

Увогуле вясною будзе арганізавана каля 100 новых калгасаў.

Закладаем паказальны вучастак

САМАХВАЛАВІЧЫ. (Уласны кар.). Загатоўкі патрэбнага насеньня вядуцца на мясцох праз сыстэму сельска-гаспадарчай каапэрацыі, КСУ і інш. Таксама забраніроўваюцца для вясковай сяўбы ўсе лішкі ярыны, якія ёсьць у савецкіх гаспадарках.

У гэтым годзе агранаміяй будуць закладзены 4 вучасткі з тарфяным угнаеньнем, 4 вучасткі з зямельным угнаеньнем і 8 вучасткаў дэманстрацыйна-паказальнага характару за сродкі самога насельніцтва.

М. З.

КАЗКА ТАВ. ХОМІЧА

У маладосьці тав. Хоміч—тады яшчэ бязвусы белакуры хлопчык, з шэрымі дапытлівымі вачыма захапляўся казкамі Шэхэразады «Тысяча і адна ноч». Ён разам з гэроямі казак вандраваў па цудоўных краінах, выратоўваў прыгожых дзяўчат, раздаваў жабраком золата і г. д. і т. п. Але больш за ўсё маладому Хомічу спадабалася сама форма зьместу казак Шэхэразады. Не пасьпяваў адзін з гэрояў расказаць цудоўную гісторыю сваіх пахаджэньняў, як знаходзіўся другі гэрой і перад чытачом разгортвалася яшчэ больш цікавая, яшчэ больш цудоўная гісторыя проста нязвычайных прыгод.

Казкі Шэхэразады запалі глыбока ў душу ўразьлівага хлапчука. І калі ён вырас, калі над верхняй губой у яго зьявіліся вусы, а пад ніжняй—шаўковая бародка, калі ён стаў сакратаром Бялыніцкага райвыканкому—казкі Шэхэразады ўсё яшчэ шумяць у яго ў галаве і ў кожнай заяве селяніна ён бачыць пачатак цікавай складанай казкі з «Тысячы і адной ночы».

Аднойчы, калі т. Хоміч сядзеў за сваім сакратарскім сталом і думкі яго былі далёка-далёка, у нейкай цудоўнай краіне, дзе няма ні сялянскіх скаргаў, ні штодзённых клопатаў,—грамадзянін Сіманіцкага сельсавету Антон Кастроў падсунуў яму заяву, у якой пісаў:

— З прычыны таго, што ў маёй хаце больш году зьмяшчаецца канцылярыя сельсавету, прашу, на падставе існуючых законаў, плаціць мне за кватэру...

Тав. Хоміч з труднасьцю вярнуў свае думкі да сапраўднасьці, бяссэнсна паглядзеў на Кастрова, прачытаў заяву і, успомніўшы шмат разоў словы, якія паўтараюцца ў казках Шэхэразады, напісаў на заяве рэзалюцыю:

«Скоро сказка сказывается, да не скоро дело делается».

Мудрая Шэх... [illegible] мела рацыю.

У сакавіку 1925 году райвыканком на сваім пасяджэньні адмовіў Кастрову ў яго хадайніцтве.

У маі 1926 г. пытаньне разьбіралася другі раз. Райвыканком пастанавіў: «адмовіць».

У 1927 г. Кастроў падаў заяву аб тым-жа ў Магілеўскі акрвыканком. Апошні адказаў, што старыя даўгі ён ня плаціць прынцыпова. Трэба было заяву падаць «своечасова»...

Казка гуляла доўга, пакуль не дайшла да вушэй ЦКК-РСІ. Тады быў напісан заключны разьдзел:

«Абвясьціць выгавар старшыні і сакратару Бялыніцкага райвыканкому за дапушчаную цяганіну і запрапанаваць Магілеўскаму акрвыканкому неадкладна выплаціць належныя г-ну Кастрову грошы».

Тав. Хоміч, даведаўшыся, што казка яго скончылася так сумна, запаліўся гневам і паслаў у ЦКК-РСІ апэляцыйны ліст. Як вам ня сорам крыўдзіць сумленнага чалавека! Рэзалюцыя-ж мая на заяве гр-на Кастрова—«Скоро сказка сказывается, да не скоро дело делается»—**апраўдала сябе на ўсе 100 проц.** Іншай рэзалюцыі ў той час на заяве гр-на Кастрова **напісаць нельга было».**

ЦКК-СРІ цярплівая. Яна ня толькі карае, але і навучае. І ЦКК-РСІ піша Хомічу адказ: «З вашага адказу відаць, што праступна бюракратычную рэзалюцыю вы лічыце правільнай—гэта гаворыць за тое, **што бюракратычная струнка існуе ў вас і да гэтага часу.** Перагледзець справу патрэбна было-б у бок павялічэньня кары, а не памяншэньня»...

Ці супакоіцца тав. Хоміч на гэты раз—невядома.

Праўдзін.

ВЯЛІКАЯ ЗАПАЗЫЧАНАСЬЦЬ У ЖАКТ'АХ

ЛІКВІДАВАЦЬ ЯЕ І ВЫКАРЫСТАЦЬ СРОДКІ НА ПАЛЯПШЭНЬНЕ КВАТЭРНЫХ УМОЎ

Больш адказнасьці з боку пайшчыкаў

У гэтым годзе перавыбарчая кампанія ў кватэрнай каапэрацыі праходзіла пад лёзунгам узмацненьня прайсьці пад лёзунгам узмацненьня плянавасьці і суровай бюджэтнай дысцыпліны.

Даволі буйваць, ня ведаючы дакладна сваіх прыбыткаў і выдат-[illegible]

Парадку няма—вось дзе бяда

Жакт № 2 (Менск) мае запазычанасьць у 8 тысяч рублёў. Грошы патрэбны да зарэзу—неабходна заплаціць рабочым—сталяром, пячніком і інш. Ён склікае надзвычайны сход кватарантаў, каб знайсьці шляхі выхаду з фінансавага крызісу.

Пайшчыкі «вельмі ахвотна» ад-[illegible]

[illegible] чыя і служачыя (не беспрацоўныя) не плацілі за 6-8 месяцаў.

Другі прыклад безгаспадарчасьці ў Жактах гэта нерацыянальнае скарыстаньне жыльлёвае плошчы. У Жакце № 18/15 ужо доўгія месяцы некалькі крам стаяць зачыненымі—няма ахвотнікаў наймаць. Чаму-ж не прыстасаваць крамы пад кватэры?

Калгасы Мазыршчыны

МАЗЫР. (Уласны кар.). Па акрузе налічваецца 26 калектыўных гаспадарак, з якіх беларускіх—16, яўрэйскіх—9 і польскіх—1.

Становішча калгасаў за апошнія часы ўзмацняецца. Павялічана колькасьць рабочае жывёлы і сельгаспадарчага інвэнтару. На 1-X-27 г. калгасы маюць прыбытку 60.246 р.

Укамплектаваньне калгасаў выявілася ў павялічэньні колькасьці рабочае сілы на 94 чал., пры гэтым, як дасягненьне, выяўляецца і наступнае павялічэньне багучасьці складу калектываў (у мінулым [illegible]

ЁСЬЦЬ ВЁСКІ, ДЗЕ РЭАЛІЗАЦЫЯ ПАЗЫКІ НЕ ПАЧЫНАЛАСЯ

ЛЕПШЫ МЭТАД—АБХОД ДВАРОЎ

Разгарнулася калектыўная падпіска

ВОРША. (Уласны кар.). Апошнія весткі з раёнаў гавораць аб узмацненьні тэмпу рэалізацыі. Камсамольцы вёскі Стрыгі, Багушэўскага раёну, падпісаліся на 80 руб., камсамольцы Буцкай ячэйкі на 64 р.

Узмацнілася і калектыўная падпіска на пазыку. 25 гаспадароў вёскі Каэкаўка, Багушэўскага раёну [illegible]

Раённы фінінспэктар адмовіўся распаўсюджваць пазыку

ВІЦЕБСК. (Уласны кар.) Да гэтай пары па Бешанковіцкім раёне прадана аблігацый толькі на 1.575 р. Шмат у чым вінаваты тут пасобныя кантрагэнты. Вось некалькі прыкладаў: т. Дунаеўскі, раённы фінінспэктар—зусім адмовіўся распаўсюджваць пазыку—пастанова раённай камісіі яго не [illegible]

Нічога ня робіш—нічога не атрымаеш

МАГІЛЕЎ. (Уласны кар.). У вёсках Халмы і Канстантынаўка, пасьля таго, як субагэнт правёў сходы сялян, амаль што ўсе двары набылі аблігацыі пазыкі. У Прапойскім раёне вылучаны субагэнты на кожныя 50 двароў. Субагэнты кожны тыдзень наведваюць тыя двары, якія яшчэ не набылі аблігацый пазыкі.

У [illegible]

скачала сваіх прыбыткаў і выдаткаў! Даволі складаць каштарысы з-пад столі!

Кампанія таксама павінна праходзіць пад знакам большай адказнасьці праўленьняў і рэвізійных камісій і большай адказнасьці саміх пайшчыкаў.

Амаль што ўсе ЖАКТ'ы перажылі крызіс (перабудаўніцтва). Усе ЖАКТ'ы лічылі, што трэба будаваць, пакуль банк дае грошы, а там пабачым,—вылезем як-небудзь. Адгэтуль вялікая запазычанасьць.

З другога боку, пайшчыкі па 2 месяцы ня ўносяць кватэрнае платы і тым яшчэ больш пагоршваюць фінансавае становішча каапэрацыі. Неабходна растлумачыць пайшчыкам, што яны матар'яльна адказваюць за банкруцтва каапэратыву, адказваюць сваёй маемасьцю.

Пры перавыбарах неабходна глыбока абмеркаваць і падабраць кандыдатуры ў праўленьні і рэв. камісіі. Ёсьць шмат выпадкаў, калі працаўнік лічыцца ганаровым праўленцам, але нічога ня робіць. Слаба працуе і рэвізійная камісія. Некаторыя камісіі па працягу году ні разу не займаліся рэвізіямі. Адсюль —частыя растраты.

Трэба сур'ёзна задумацца і над падборам тэхнічных працаўнікаў-кіраўнікоў дамамі, рахункаводаў і нават дворнікаў. Мы павінны патрабаваць ад іх працаздольнасьці, веданьня справы, чулых, уважлівых адносін да пайшчыкаў.

Апошняе пытаньне – аб масавай працы, аб уцягваньні пайшчыкаў у розныя камісіі пры ЖАКТ'ах. Культурна-масавая работа заслугоўвае большай увагі, чым да гэтае пары.

Ганцэвіч.

Перабралі па костачках

(Ліст з Гомелю)

78 проц. пайшчыкаў ЖАКТ'у «Каапэрацыйны шлях» зьявілася на перавыбарны сход. Рэдка, рэдка бывае такая колькасьць. Прыйшлі нават і ўтрыманцы.

Выступала ў спрэчках каля 18 чал. Перабралі дзейнасьць праўленьня па костачках:

Кватаранты месяцамі ня плацяць кватэрнае платы.

Культработа даўно сядзіць на мелі.

Хатнія гаспадыні заводзяць пастаянныя сваркі.

Двары знаходзяцца ў антысанітарным становішчы.

Рэвізійная камісія салодка дрэмле.

Нахвалілі пайшчыкі добра праведзены рамонт у кватэрах—праграма выканана на 80 процантаў.

Усе прапановы адзначаны ў рэзалюцыі.

Склад праўленьня і рэвізійнае камісіі, рэкамэндаваны фракцыяй, аднадушна прыняты.

Пасьля сходу адбылося кіно.

Гэта - у нас пакуль што лепшы спосаб прыцягненьня пайшчыкаў на сходы. Ён і на гэты раз даў добрыя вынікі.

Лейкін.

Пайшчыкі «вельмі ахвотна» адгукнуліся на заклік. З 3 200 чал. прышло 50. Сход не адбыўся.

Між тым само праўленьне вінавата ў крызісе. Ці жарт—кватаранты завінаваціліся 4.000 рублёў кватэрнае платы. Трэба было энэргічна ўзяцца за спагнаньне кватэрных грошай. Некаторыя рабо-

...ненымі—няма ахвотнікаў наймаць. Чаму ж не прыстаўляць крамы пад кватэры?

Невалькі сем'яў жывуць у вельмі цесных кватэрах.

Нёкаторыя невялікія ўстановы займаюць цэлыя кватэры. Можна было-б перасяліць іх у крамы, якія пустуюць.

С. Тураў

У ПРЭЗЫДЫУМЕ ЦСПСБ

(На пасяджэньні ад 29-га лютага г. г.)

СПРАВАЗДАЧНА - ПЕРАВЫБАРЧАЯ КАМПАНІЯ СТРАХКАСЫ

Прэзыдыум ЦСПСБ зацьвердзіў плян правядзеньня справаздачна перавыбарчай кампаніі страхкас на Менскай акрузе. Кампанія пачнецца 1-га красавіка. Па найбольш буйных прадпрыемствах, якія налічваюць 300 застрахаваных, адбудуцца агульныя сходы. Тыя-ж прадпрыемствы, якія налічваюць менш застрахаваных, склікаюць сходы калектыўна.

Страхавая кампанія павінна прайсьці пад лёзунгамі лепшага абслугоўваньня застрахаваных, узмацненьня фінансавага становішча страхкасы (завастрыць пытаньне аб правільным выдаткаваньні сродкаў, незаконнага атрыманьня пэнсіі і дапамогі, ліквідаваньня запазычанасьці, паляпшэньня абслугоўваньня мэддапамогай застрахаваных).

28-га красавіка мяркуецца склікаць страхавую канфэрэнцыю.

У той-жа час—у красавіку мес.—мяркуецца арганізаваць агляд працы кас у Менскай акрузе. Для кіраўніцтва аглядам будзе вызначана камісія ў ліку прадстаўнікоў ЦСПСБ, камітэту касы, рэдакцый газэт, саюзу саўгандальслужачых і эканомкамісіі страхкасы.

АБ ЛЕКАВЫМ ФОНДЗЕ

Прэзыдыум ЦСПСБ вынес пастанову, паводле якое немагчыма скарачэньне колькасьці штатных адзінак мэдычнага пэрсаналу, якая фактычна мацца і аказвае дапамогу па даму, і нават, наадварот, паставіць пытаньне аб палепшаньні мэддапамогі на даму, закончыць у гэтым годзе пабудову дзіцячых ясьляў у Пярэсьпянскім раёне за лік скарачэньня іншых выдаткаў, прадугледзець нейкія асыгнаваньні на аплату кансультанскіх, прафэсарскіх візытаў і г. д. Але разам з тым прэзыдыум ЦСПСБ зьвярнуў увагу цэнтральнай бюджэтнай камісіі пры Камісарыяце Аховы Здароўя на неабходнасьць скарачэньня адміністрацыйных выдаткаў.

10-САКАВІКА—КЛЮБНАЯ КАНФЭРЭНЦЫЯ

Прэзыдыум ЦСПСБ пастанавіў склікаць на 10-га сакавіка менскую гарадзкую клюбную канфэрэнцыю. Модус—адзін ад 20-ці. У парадку дня два пытаньні: 1) эпоха культурнай рэвалюцыі і задачы клюбу, 2) вывады клюбнага агляду.

ГЭРОІ ПРАЦЫ

Нарэшце, прэзыдыум ЦСПСБ пастанавіў узбудзіць хадайніцтва перад ЦВК БССР аб прысваеньні т. т. Хацкову, Кахно і Дубсону званьня „гэроя працы“.

Тав. ХАЦКОЎ, Хведар Сьцяпанавіч, рабочы Добрускай папяровай фабрыкі „Гэрой Працы“ на працягу 57-летняй работы на фабрыцы паказаў сябе надзвычайна адданым вытворчасьці і ўсе свае веды бескарысьліва перадаваў сваім памоцнікам.

Тав. КАХНО, Мікола Іванавіч—старшы механік кіраўніцтва Заходняй акругі сувязі. Мае 42-х гадовы рабочы стаж. У 1905 г., калі пачалася забастоўка, тав. Кахно прыняў жывы ўдзел і дапамагаў зьнімаць з работ штрэйкбрэхэраў. Ён разбурыў тэлеграфныя і тэлефонныя лініі, зачыняў установы і г. д.

Пасьля забастоўкі тав. Кахно быў арыштаваны і судом прыгавораны да турмы. Потым тав. Кахно атрымаў „воўчы білет“ і да 1911 г. прымушаны быў працаваць у якасьці чорнарабочага. У гады рэвалюцыі вельмі многа рабіў для аднаўленьня сувязі.

Тав. Дубсон, Барыс. Аркадзеў (фэльдчар). Мае 38-гадовы стаж работы. Шмат гадоў, пачынаючы з 90-х гадоў, ён аказваў гомельскім рэвалюцыйным арганізацыям вельмі каштоўныя паслугі. Кватэра тав. Дубсона шмат часу зьяўлялася прытулкам партыйных прафэсыяналаў, а таксама месцам сходаў і г. д. Калі пачалася Кастрычнікавая рэвалюцыя, тав. Дубсон дзейна дапамагаў арганізоўваць прафэсыянальныя арганізацыі, арганізаваў прафсаюз мэдсанпрацы ў Гомелі і да сярэдзіны 1920 г. быў старшынёй саюзу.

ПА ПРАФСАЮЗАХ

У чыгуначнікаў

Пры мясцкоме № 2 арганізуецца вытворчы тэхнічны гурток для падрыхтоўкі з ліку беспрацоўных саюзу чыгуначнікаў кваліфікаваных перавязачнікаў.

У будаўнікоў

ЦП саюзу будаўнікоў пастанавіла зрабіць вымову рабочаму Парадзісаву за тое, што ён у сваёй прафэсыянальнай кніжцы перарабіў сваю кваліфікацыю.

У гарбароў

На пасяджэньні прэзыдыуму ЦП саюзу пастанавілі з'арганізаваць усебеларускі стралковы конкурс. На гэту мэту саюзам адпушчана 250 р. для прэм'іраваньня стральцоў і фабзаўкомаў, якія далі найбольшы лік стральцоў.

У дрэваапрацоўшчыкаў

На пасяджэньні прэзыдыуму ЦП саюзу была заслухана інфармацыя аб правядзеньні акруговых канфэрэнцый у Гомелі і Бабруйску. Цікава адзначыць, што многія, што выступалі ў спрэчках, гаварылі аб тым, што саюз праводзіць нездавальняючую працу па папулярызацыі беларускай мовы.

Праведзеным падлікам няпісьменных па саюзе было выяўлена 6 няпісьменных і 21 малапісьменных па заводзе «Дрэваапрацоўшчык» і 16 малапісьменных па іншых групах членаў саюзу па г. Менску. Існуючыя два пункты працуюць нездавальняюча: у першым прысутнічаюць звычайна 9-10 чалавек, у другім гуртку—6-7 чалавек. Заняткі ў гуртках вядуцца на расійскай мове.

тым, як дасягненьне, выяўляецца і наступнае памяншэньне бегучасьці складу калектываў (у мінулым годзе з калектываў выбыла 87 сем'яў, у гэтым годзе—48). Не гледзячы на такое паляпшэньне, самыя лічбы за сябе гавораць аб тэй сур'ёзнай працы, якая стаіць перад сельгаспадарчай каапэрацыяй аб больш лепшым укамплектаваньні калектываў і зьнішчэньні бегучасьці складу, па-другое—патрабуецца яшчэ значнае дакамплектаваньне калектываў, асабліва яўрэйскіх, дзе на аднаго працаздольнага прыходзіцца 5,3 дзесяц. супроць нармальнай нормы 2,5 дзес.

Як скарыстоўваецца калектывамі плошча зямлі. З 1.803 дзес. ворнай зямлі апрацавана ў гэтым годзе да 1.179 дзесяцін. Прычынамі няпоўнага скарыстаньня плошчы зьяўляецца недастатак рабочае сілы, рабочай жывёлы і с.-г. машын. Цягавай сілай калгасы забясьпечаны толькі на 68 проц. і таму ёсьць выпадкі, калі калгасы карыстаюцца наёмнай рабочай сілай.

Б. Шпітальнік.

На шматпольле

Рэчыца. (Уласны кар.). Дзеля пасеву ярыны і тэхнічных культур для раёну сёлета патрэбна будзе звыш 90 тыс. пуд. насеньня. Найбольшае месца сярод гэтых культур займае авёс—38.400 п., грэчка—26 тыс. п. і даволі значную лён—12.600 п. Цалком сваім насеньнем насельніцтва ня будзе забясьпечана.

Па пляне РВК і с.-г. таварыствы павінны загатаваць 13 тыс. пуд., або 14,4 проц. усяго патрэбнага ліку насеньня. Ад розных акруговых арганізацый чакаецца атрымаць толькі 4 тыс. п. Акрза загадзя папярэдзіла, што ў сэнсе забесьпячэньня насеньнем на іх няма ніякай надзеі.

С.-г. таварыствы пакуль што забясьпечаны канюшынай, якое ёсьць нават лішкі.

Ачыстка насеньня пачалася з другой паловы сьнежня мінулага году ў Холмяцкім і Засьнянскім аграномічных падраёнах. Усяго па раёне ёсьць 5 аграномічных падраёнаў. Пры дапамозе 9 трыераў, 5 ільнатрашчотак, 6 сартовак намечана прачысьціць і адсартаваць 30 тыс. пуд. насеньня. Другая частка пасеўматар'ялу каля 60 т. пудоў адсартована і прачышчана сродкамі самога насельніцтва.

Поруч з гэтым на шматпольле запраектавана сёлета перавесьці плошчу ў 4650 дзес. і распаўсюдзіць 1500 п. мінэральных угнаеньняў. Таксама пры дапамозе 3 радавых сявярак абсеяць 40 дзес. радавога пасеву.

Як мінэральныя ўгнаеньні, так і кантрактацыі—новая справа для раёну. Аднак, пад кантрактацыі вызначана: пад канюшыну 60 дзес., пад віку, 20, пад авёс сартавы—40 пад, бульбу—250 дзес.

У дадатак на фондавай зямлі ўтвараюцца 59 дасьледча-паказальных вучасткаў на 11 розных тэм.

Данільчык.

самольцы Буцкай ячэйкі на 64 р.

Уманцаілаек і калектыўная падпіска на пазыку. 25 гаспадароў вёскі Клюкаўка, Багушэўскага раёну падпісаліся на 200 руб. У вёсцы Ракаўшчына, Расьнянскага раёну, агульны сход сялян пастанавіў арганізаваць арцель па лесараспрацоўках і ўсю выручку здаць на абліґацыі.

Д.

некалькі прыкладаў: т. Дунаеўраённы фінінспэктар—зусім адмовіўся распаўсюджваць пазыку—пастанова раённай камісіі яго не датычыцца. Некаторыя працаўнікі, у прыватнасьці, член прэзыдыуму РВК т. Кавалеўскі, трымаюцца такой думкі, што ўпоўнаважаныя павінны толькі інструктаваць контрагэнтаў, але ня прымаць удзелу.

ДЗЕ ДРЭННА ЛЕЧАЦЬ

Пачакайце, калі ласка!

(Нова-Барысаў)

Каб атрымаць мэддапамогу ў Барысаўскай амбуляторыі, трэба прасядзець там цэлы дзень. Барысаўскі доктар па вушных і гарлавых хваробах прымае 4 разы ў тыдзень. Нова-Барысаў, які лічыцца рабочым цэнтрам, ня мае зусім такога доктара. Прыходзіцца за 2 вярсты хадзіць у горад і мерзнуць. Калі ты ўжо дацягнуўся да амбуляторыі, будзь добры пачакаць з 9 гадзін раніцы да 7 вечару. Калі рабочы прыйшоў а 1 гадзіне або а 2, ён мэддапамогі не атрымае, бо доктар прымае толькі 25 ч., а жадаючых куды больш. Трэба прыйсьці раніцою, каб своечасова аддаць лекавую кніжку.

Гэткія парадкі толькі нэрвуюць рабочых і выматваюць здароўе.

Чаму-ж не наладзіць у самым Нова-Барысаве прыём па ўсіх хваробах?

Партыя змагаецца за чулыя адносіны да рабочых. Мэддапамога—адна з важнейшых галін абслугоўваньня працоўных. Тут чуласьць павінна быць на першым пляне.

Акрамя таго, інтарэсы вытворчасьці, барацьба з прагуламі патрабуюць хуткай мэддапамогі.

А. Станкевіч.

Чаргі, заняткі па фізыцы і паляваньне ў палатах

(Больніца імя Калініна, Віцебск)

Трэба быць вельмі хворым чалавекам, або мець жалезныя нэрвы, каб вытрымаць курс лячэньня ў нашай больніцы. Парадкі ў нас «узорныя». За іх належыць цёпла падзякаваць акруговы аддзел аховы здароўя. Лёгка-хворыя ляжаць побач з цяжка-хворымі. Палата зьяўляецца і сталоўкай, дзе прыходзіцца пастаянна чакаць чаргі з-за недахвату начыньня. Не хапае і начнога начыньня—і тут чарга.

Увагі заслугоўвае званок у палатах. Ён саматужнай вытворчасьці з вялікім цьвіком, замест язычка. Можна сабе прадставіць прыемнасьць хворых, калі званок «іграе». Акрамя таго, ён пераходзіць з рук у рукі. Гэта для слуху. Клапоціцца адміністрацыя і аб зроку хворых.

Сьвятло дурэе—увесь час мільгаціць, карысьць відавочная—ня трэба маргаць вачыма.

Акрамя таго, навучаюць хворых правілам фізыкі, асабліва ў галіне законаў электрычнасьці. Выключацеля няма прыходзіцца злучаць канцы дроту рукамі.

Харчаваньне—на ангельскі манер—спачатку гарбата, потым (праз гадзіну)—хлеб з маслам, або без масла.

Дворкін.

Калечаць, а ня лечаць

(Ст. Менск, Заходніх чыгунак)

У вельмі дрэнным стане знаходзіцца наша вузлавая больніца. Няма добрых спэцыялістых, асабліва хірургаў, некаму дапамагчы чыгуначніку, які пацярпеў пры няшчасных выпадках на вытворчасьці.

Ня так даўно быў у нас вельмі добры доктар, хірург—спэцыялісты Лябёдкін. Ён кінуў—вельмі мала пэнсіі плацілі, а дарожная страхкаса пашкадавала дабавіць 40 р. у месяц. Што-ж выйшла? Ён рабіў вельмі складаныя апэрацыі і людзі заставаліся жывымі і ачунялі. А цяпер рэдка хто пасьля апэрацыі застаецца жывым. Асабліва дрэнна робіцца мэдпамога цяжарным жанчынам. Розныя ўскладненьні бываюць даволі часта. У гэтым месяцы пры родах трымалі адну жанчыну на апэрацыі больш 9 гадзін—вынікі даволі журботныя.

Пара ўжо паклапаціцца аб забясьпечаньні чыгуначнай больніцы кваліфікаваным пэрсаналам.

Дышла.

Да ўвагі рабочай моладзі і саўгандальслужачых

Пачынаецца судовы разгляд справы спэкулянта Рысіна

У суботу, 3-га сакавіка, а 6-й гадзіне ўвечары ў памяшканьні клюбу саўгандльслужачых Менскі акруговы суд пачынае разгляд справы былога загадчыка магазыну МЦРК гандляра-спэкулянта Рысіна па абвінавачаньні ў пабоях камсамольца Ліўшыца.

Білеты разьмяркоўваюцца па прадпрыемствах і ўстановах, а таксама ў рэдакцыі газэты «Чырвоная Зьмена».

кожны тыдзень наведваюць тыя двары, якія яшчэ не набылі абліґацый пазыкі.

У Лупалаўскім-жа раёне па некаторых сельсаветах праца па распаўсюджаньні пазыкі адбываецца абыяк, у выніку—вельмі мізэрныя сумы праданых абліґацый. Субагэнты не абходзяць двароў, не наладжана сувязь з сельсаветамі; яны не адчуваюць адказнасьці за даручаную працу, ім ня даны арыентыровачныя лічбы абліґацый, якія яны павінны прадаць.

Неабходна склікаць пры сельсаветах сход субагэнтаў.

Дагэтуль—яшчэ ніводнай абліґацыі

СЛУЦАК. (Уласны кар.) На 1-га сакавіка распаўсюджана па раёне абліґацый на суму каля 20.000 р., што дае 26 проц. заданьня. Паасобныя арганізацыі вельмі добра правялі распаўсюджаньне. Так, аддзяленьне Белкаапсаюзу выканала 74,6 проц. заданьня, Слуцкае крэдытнае таварыства—52,8 проц.

З лепшых сельсаветаў трэба адзначыць **Урэцкі і Ленінскі**, першы выканаў 36,7 проц. заданьня, другі—26,7 проц.

Сьпяць сельсаветы — **Серацкі, Казлавіцкі і Дарасенскі, якія да гэтага часу не прадалі ніводнай абліґацыі.**

Вёска Скураты ідзе першай

СМАЛЯВІЧЫ (Меншчына). Лепшай па рэалізацыі пазыкі ў нашым раёне зьяўляецца вёска **Скураты**, Слабодскага сельсавету. Яна на 23 лютага выканала 100 проц. заданьня. Першымі падпісаліся сяляне-беднякі **Пятроўскі і Берастоўскі.**

Алесь Ліпавы.

Пакуль рыхтуюцца

МАГІЛЕЎ. (Уласны кар.). Акруга яшчэ толькі пачынае кампанію па самаабкладаньні. У Прапойскім раёне пачаліся сходы для вызначэньня сродкаў на самаабкладаньне, іншыя раёны толькі рыхтуюцца.

Ёсьць весткі, што сяляне вёскі Ўсьцінавічы Чырвона-польскага раёну, правялі самаабкладаньне для пабудовы памяшканьня пад школу.

А.

Выканана 20,4 проц. заданьня

Гомель. (Уласн. кар.). На 23-га лютага па акрузе рэалізавана абліґацый пазыкі на 102.695 р., што складае 20,4 проц. заданьня. З раёнаў на першым месцы ідзе Брагінскі, за ім Хойніцкі.

Значна адстаюць, як і раней, Веткаўскі і Буда-Кашалёўскі раёны.

З.

Працэс спэкулянта Рысіна

У суботу, 3-га сакавіка, Менскі акруговы суд пад старшынствам тав. Жылінскага распачне слухаць громкую справу аб растратах былога загадчыка абуткавай крамы МЦРК Рысіна Міхеля. Гэтая справа мае вялікае грамадзкае значэньне і будзе слухацца у паказальным парадку у цэнтральным клюбе савецка-гандлёвых служачых у прысутнасьці прадстаўніка дзяржаўнага абвінавачваньня пам. пракурора т. Лагувовіча і абаронцы Мятліна.

На суд выклікаецца 24 сьведкі і 4 экспэрты.

Рысін Міхель, будучы загадчыкам абуткавай базы МЦРК з кастрычніка месяца 1926 году па 1-га ліпеня 1927 году, растраціў 1.466 руб. 59 кап.

У той час, калі на рынку адчуваўся асаблівы недахоп тавараў, Рысін цэлымі партыямі прадаваў дэфіцытныя тавары прыватным гандляром. Аб усіх махінацыях яго даведаліся прыказчыкі—камсамолец Ліўшыц, Ольха і Галубоўскі і данесьлі ў крымвышук.

Аднойчы Рысін забыў у краме сваю запісную кніжку, у якой супрацоўнікі МЦРК выявілі, што ён шмат каму адпускаў тавары, якіх у расход ня выводзіў і грошай ня прыходаваў.

Цяжка прыходзілася працаваць у абуткавай краме. Рысін на кожным кроку стараўся ў чым-небудзь падвесьці сваіх супрацоўнікаў. Аднойчы прыказчыкі Ліўшыц і Ольха прывезьлі на базу да Рысіна некалькі скрынак з абуткам, куды яны паклалі пісулькі з зазначэньнем колькасьці пар сандаляй. Рысін прыняў гэты тавар у базу, але адмовіўся яго праверыць з прычыны быццам позьняга часу.

На наступны дзень пры праверцы выявіўся недахоп 14 пар сандаляй, і абутак у скрынках быў зложаны ўжо не ў такім парадку, у якім ён дастаўлены на базу.

Каб яшчэ больш пажывіцца каапэрацыйнымі таварамі, Рысін выкарыстоўваў сваю жонку і сына.

Так, напрыклад, калі хто-небудзь з іх прыносіў яму у краму есьці, то „добры бацька“ заўсёды адпраўляў іх дадому з якім-небудзь „гасьцінцам“.

У 1927 годзе абутковая база ліквідуецца і Рысін прызначаецца загадчыкам абуткавае крамы № 53, але і тут ён працуе па ранейшаму—сябе не забываў. Аднойчы ў краму паступіла 560 пар шаўрэтавых лодачак, а Рысін запрыходаваў іх як хромавыя і прадаваў пару на 25 капеек танней.

Пры здачы базы ён хацеў палічыць частку бракованага абутку цаною ў 7 руб. 50 кап. пара па яго ранейшым кошце ў 10 р. пару.

Устаноўлена, што ён прадаваў бракованыя чаравікі замест 7 руб. 50 кап. па 10 р.

Прыходаваўся тавар таксама няправільна. Рысін рабіў у дакумантах падчысткі, падганяючы налічча тавару па фактурах да сапраўднае колькасьці.

Калі ўся гэтая справа зваходзілася ў працэсе сьледзтва, то Рысін некалькі разоў у праўленьні ЦРК лаяў Ліўшыца, абзываючы яго даносчыкам і правакатарам, а аднойчы і пабіў яго.

Гэтая справа працягнецца некалькі дзён.

МЕНСК

Чырвоныя франтавікі ў Менску

Зьлева направа: 1) Шуман, 2) Прэтч, 3) Рорляпар.

Учора а 6-й гадзіне раніцы скорым цягніком з Масквы прыехалі ў Менск тры члены заходня-саксонскае арганізацыі чырвоных франтавікоў т. т. Прэтч, Шуман і Рорляпар. У СССР яны прыехалі на сьвяткаваньне юбілею Чырвонай армії і па запросінах чырвонаармейцаў Смаленскага гарнізону, з якімі яны вядуць сталую перапіску. Яны прабылі ў Смаленску 10 дзён, прымалі ўдзел у сьвяткаваньнях Чырвонай арміі, потым паехалі ў Маскву на два дні. Там яны наведалі дом Чырвонае арміі, музэй і іншыя ўстановы.

З захапленьнем яны расказваюць аб спатканьні ў Маскве з Кларай Цэткін.

Таварышы Прэтч, Шуман і Рорляпар—члены германскай камуністычнай партыі. Тав. Прэтч па прафэсіі маляр, член саюзу будаўнікоў. Тав. Рорляпар—харчавік-цукернік, а т. Шуман—электра-манцёр-мэталісты, інвалід імпэрыялістычнай вайны, дзе служыў лётнікам.

У Менск гэтыя таварышы запрошаны курсантамі Беларускай аб'яднанай вайсковай школы, над якой шэфствуе лейпцыгскі атрад чырвоных франтавікоў.

«Першае, што нас зьдзівіла,—расказваюць госьці,—калі мы прыехалі ў СССР,—гэта хуткі рост Савецкага Саюзу. Мы ня верылі, што за такі кароткі тэрмін савецкая краіна зможа так разьвіцца. Сацыял-дэмакратычная прэса поўна хлусьні аб СССР, нацкоўвае на яго насельніцтва».

Таварышы Прэтч, Шуман і Рорляпар прабудуць у Менску два-тры дні. Тут яны наведаюць Беларускую вайсковую школу, некаторыя заводы і навучальныя ўстановы.

Учора ў часе сьведаньня гасьцей наведаў японскі паэта Акіта, з якім яны падзяліліся ўражаньнямі аб Савецкім Саюзе.

Сьметанковае масла для Беларусі

Белкаапсаюз дабіўся ўключэньня яго ў плян Украіны па забесьпячэньні сьметанковым маслам у колькасьці 20.000 пуд., пачынаючы з сакавіка. Масла будзе атрымана ад Украінскага малочнага саюзу «Дабрабыт», з якім гэтымі днямі ўжо закончаны перагаворы. Апрача таго, па пляне Наркамгандлю СССР Белкаапсаюзу адпушчана на забесьпячэньне рабочае каапэрацыі 10.000 пуд. масла на тэрмін з сакавіка да верасьня. Гэта масла таксама будзе атрымлівацца з Украіны. Масла будзе перадавацца выключна Цэрабкопам. Выкананьне нарадаў забясьпечыць гарадзкое насельніцтва Беларусі маслам у летні час на ўсе 100 проц., а з пачатку восені—на 40 проц. Белкаапсаюз вядзе далейшыя перагаворы аб дадатковым водпуску масла па лініі Белрабсэкцыі.

Нам. Наркамфіну СССР у Менску

У Менск прыехаў намесьнік Наркамфіну СССР тав. Кузьняцоў, С. М., разам з супрацоўнікамі Саюзнага Наркамфіну. Тав. Кузьняцоў наведвае БССР з мэтай азнаямленьня з практыкай работы фінансавых органаў на мясцох. Апрача таго, тав. Кузьняцоў разам з наркамфінам БССР тав. Мікулічам выяжджалі ў Астрашыцка-Гарадзецкі і Койданаўскі раёны, дзе знаёміліся з пастаноўкай работы фінансавых ячэек, наведалі райвыканкомы і культурна-асьветныя арганізацыі раёнаў.

Завод па выпрацоўцы будаўнічых дэталяй

Прамплян ВСНГБ згадзіўся з прапановай Лесбелу аб пабудове новага заводу па выпрацоўцы будаўнічых дэталяй (вакон і дзьвярэй). Завод рашана будаваць пры камбінаце ў Бабруйску.

Пастаноўлена давесьці вытворчую выпрацоўку заводу да мільёну куб. футаў піла-матар'ялаў.

У якасьці кансультанта мяркуецца запрасіць з за-граніцы інжынэра-спэцыялістага. Лесбелу даручана ўключыць будаўніцтва заводу ў кантрольныя лічбы на 1928-29 г. і прадставіць праекты ў ВСНГ не пазьней мая.

КІНО

Культурны або прымусовы асартымэнт?

На другі дзень пасьля кіно-дыспутаў

Здорава даставалася Белдзяржкіно ад кіно-дыспутаў, якія нядаўна адбыліся, за тое, што клюбам яно дастаўляе розных „танцовщиц“ і „девушек“.

— Дайце нам савецкі фільм, дайце культурны фільм. Досыць трука-псыхалёгічнай чужаземшчыны,—у адзін голас крычалі рабкоры, клюбныя працаўнікі, прафпрацаўнікі і інш.

Белдзяржкіно энэргічна адбівалася ад гэтых удараў, а праз некаторы час зазвясьціла Культаддзел ЦСПСБ, а апошні ў сваю чаргу ўсе саюзы—аб прыбыцьці культурфільмаў для рабочых клюбаў, якія, як ў прыклад заграшчным карцінам, можна атрымаць са скідкаю ў 25 проц.

Здавалася-б, што посьпех гэтых фільмаў у рабочых клюбах забясьпечан, што адбою ня будзе ў Белдзяржкіно ад заявак на іх.

Але, ня тут-та было.

Прыходзяць загадчыкі клюбамі ў Белдзяржкіно па карціны і ад прапановы ўзяць культурфільму катэгарычна адмаўляюцца:

— Не патрэбны яны рабочаму. Рабочы гэтыя фільмы глядзець ня пойдзе. Досыць усякіх лекцый і дакладаў, а тут яшчэ навуковыя кіно-карціны. Дайце вясёленькае, вастравькае дайце... заграпічнае, або на горшы канец „Пат і пат“.

Ці так гэта абстаіць справа? Ці праўда, што рабочы культурфільмы ня пойдзе глядзець? Ці не праз меру звужаюцца запатрабаваньні рабочых, праходзячы праз галовы загадчыкаў клюбамі?

Ня праўда! Тыя, хто бачыў культурфільмы, хоць-бы „Сярод зьвяроў“, або „Крыша мира“ і інш., гавораць аб дасканалым уражаньні, якое пакідаюць гэтыя фільмы ў дарослага глядача. На адным рабочым сходзе паведамленьне аб культурфільмах было спаткана воплескамі.

А ўзялі і прапусьцілі ў сябе культурфільмы здаецца толькі харчавікі—два разы і па адным разе клюбы Ільліча і дрэваапрацоўчыка.

А заг. клюбамі лаюць Белдзяржкіно за адмаўленьне даць «Вар'етэ» і культурфільмы называюць прымусовым асартымэнтам, нікому непатрэбным (добра, што яшчэ ня шкодным).

Уздагон за „Вар'етэ“ клюбы катэгарычна адмаўляюцца ад такіх карцін, як «Дні барацьбы і перамог», «Шестая часть света» і інш.

Забарона на культфільмы і інш. фільмы нашае вытворчасьці, наложаная заг. клюбамі ў адносінах пропуску іх на клюбных экранах, павінна быць зьнята.

Ніхто яшчэ ня даў загадчыкам клюбамі мандату на поўнае адлюстраваньне імі культурных і мастацкіх запатрабаваньняў рабочых і работніц.

А. Жылін.

У Савеце Народных Камісараў БССР

(Пасяджэньне 29 лютага г. г.).

Аб вясновай пасеўнай кампаніі

СНК пастанавіў назначыць упоўнаважаным СНК БССР па пасеўнай кампаніі Народнага Камісара Земляробства тав. Прышчэпава. СНК таксама пастанавіў, што ўсе пытаньні, зьвязаныя з пасеўнай кампаніяй, павінны па-за чаргова разглядацца Эканамічнай Нарадай.

Ахова здароўя дзяцей і рабочых падросткаў

НК Асьветы пры будаўніцтве новай школьнай сеткі павінен, згодна пастановы СНК, прытрымлівацца вызначаных санітарных норм і на працягу бліжэйшых год давесьці да нормы ў санітарна-тэхнічных адносінах ужо пабудаваныя школы. Пры зацьверджаньні вымернікаў на 1928-29 г. павінна быць прадугледжана некаторае павялічэньне норм на харчаваньне і абмундзіраваньне. Пры праводзеньні школьна-санітарных мерапрыемстваў у горадзе трэба ў першую чаргу зьвярнуць увагу на школы фабзавучу і прафшколы. У вёсцы органы аховы здароўя ў першую чаргу абслугоўваюць школы і дзіцячыя ўстановы і школы сялянскай моладзі.

Павінна быць уведзена ў праграмы пэдтэхнікумаў і пэдфаку БДУ

Мерапрыемствы да ўзмацненьня ашчаднай справы

З мэтаю заахвочваньня разьвіцьця ашчаднай справы прызнана своечасовым паставіць пытаньне аб выдзяленьні часткі сродкаў з капіталаў ашчадных кас на дадатковае крэдытаваньне мясцовых патрэб сельскай гаспадаркі і рабочага кватэрнага будаўніцтва ў тых акругах і раёнах, якія дасягнуць лепшых вынікаў у разьвіцьці ашчадных кас. З мэтаю найбольш шырокага абслугоўваньня ашчаднымі касамі працоўных мас трэба прыняць меры да пашырэньня ў ашчадных касах прасьцейшых банкаўскіх камісійных апэрацый, узмацніць ролю дзяржаўных ашчадных кас у справе распаўсюджаньня сярод насяленьня дзяржаўных пазык.

Наркамфіну даручаецца ўзмацніць нагляд за захаваньнем тайны ўкладаў.

Тэрміны складаньня 5-цігадовага пляну і кантрольных лічбаў

На падставе пастановы СНК СССР аб парадку і тэрмінах складаньня 5-цігадовага пэрспэктыўнага пляну СНК пастанавіў устанавіць наступны парадак і тэрміны складаньня 5-цігадовага пляну народнай гаспадаркі БССР і кантрольных лічбаў на 1928-29: а) Дзяржплян БССР

Пабудова ільна-апрацоўчых заводаў

Дзяржплянам зацьверджаны і перададзены ў Эканомнараду праект пабудовы ільна-апрацоўчых заводаў у Беларусі.

Прымаючы пад увагу таварныя лішкі ільнянае прадукцыі ў БССР, а таксама падняцьце якасьці апрацоўкі ільну, прызнана мэтазгодным у гэтым годзе пабудаваць два ільна-апрацоўчыя заводы. Заводы будуць пабудаваны ў Дрысьненскім і Лёзьнянскім прамысловых раёнах Віцебскае акругі. Пабудова будзе праводзіцца пад наглядам Наркамзему і ўскладзена на Белсельтрэст і Белсельсаюз.

Новая электра-сьветлавая лячэбніца

Гэтымі днямі ў Менску па Ленінскай вул. адкрываецца новая электра-сьветлавая лячэбніца з паліклінікай. На рамонт памяшканьня выдаткавана 15.000 р. Атрыман моцны рэнтгэнаўскі апарат і новая заграпічная апаратура для ўсіх відаў электра-сьветла-лячэньня на агульную суму каля 20.000 р. У паліклініцы будзе адкрыты прыём дактароў па ўсіх спэцыяльнасьцях—унутраных хваробах, жаночых, па хваробах вуха, горла, носу і інш. Лячэбніцу адкрывае яўрэйскае мэдыцынскае санітарнае таварыства. Лекавая дапамога будзе аказ-

За дзень

КУРСЫ ДЛЯ ПЕРАПАДРЫХТОЎКІ ШОФЭРАЎ. Пры аўтатранспартным аддзеле акрвыканкому гэтымі днямі адкрываюцца курсы па перападрыхтоўцы шофэраў.

Курсы разьлічаны на 4 месяцы, на іх будуць займацца 35 чал.

САНІТАРНА - ГІГІЕНІЧНЫЯ КУРСЫ. Пры Доме Санасьветы адкрываецца санітарна-гігіенічныя курсы для цырульнікаў.

Бібліяграфія.

В. ЦЫФРЫНОВІЧ. „Рост внутрипартийной демократии“. (Дзяржвыдат РСФСР. 1928 г. Стар. 83, Цана 30 кап.)

Кніжка заключае ў сабе шэсьць артыкулаў, якія цесна зьвязаны між сабою і выяўляюць зьместам рост унутрыпартыйнай дэмакратыі і наогул самадзейнасьць партыйных мас.

Артыкул „Новы час і старыя меншавіцкія песьні“ ў кароткіх рысах і вельмі папулярна абагульвае ўсе характэрныя выступленьні трацкістых і іх крыкі наконт „моцнага рэжыму“ ў нашай партыі, а таксама і іх погляды на дысцыпліну з часоў 1917 г.

„Палітычная актыўнасьць рабочае клясы і кіраўніцтва партыі“—гэты артыкул падрабязнымі лічбамі і данымі паказвае наперакор крыкам апазыцыі, наколькі вырасьлі нізавыя партыйныя межы і наколькі яны высунуты на кіраўнічую работу, наколькі павысіўся ідэйны ўзровень партыйнай арганізацыі, дзякуючы чаму нашай партыі ўдалося замацаваць кіраўнічую ролю партыі ў рабочай клясе і наогул дасягнуць такіх посьпехаў у сацыялістычным будаўніцтве.

Увогуле кніжка выяўляе адзінства і моцную арганізаванасьць нашае партыі, што з асаблівай выразнасьцю адшліфавалася за апошнія гады, гады барацьбы з дэзарганізатарамі радоў УсеКП(б)—трацкісцкай апазыцыяй, якая прабавала рэвізаваць асновы ленінізму.

Кніжка Цыфрыновіча выпушчана да 15 зьезду партыі з мэтай дапамагчы як актывістаму, так і радавому партыйцу самому разабрацца ў хлусьні і паклёпах апазыцыі.

Паведамленьні

МАКК просіць зьявіцца на пасяджэньне парттройкі МАКК, якое адбудзецца 9 сакавіка 1928 г. а 6-й гадзіне ўвечары (Энгельса, 28), наступных таварышоў:

Усьпіновіча (Ляхаўскі райком), Мацкевіча (Акрстрахкаса), Кашэля (Смалявіцкі РК), Асьціоненка (Плешчаніцкі пагранатрад), Нікіценка А. (Сьмілавіцкі РК), Нікіценка (Сьмілавіцкі РК), Эрынфэльд (Акцябрскі РК), Аверых (Смалявіцкі РК), Лушчыка (Смалявіцкі РК), Шатаў (Халопеніцкі РК, Краснавіцкая яч.), Ігуменкава (Галоўсацстрах), Лукашэвіча (Капыльскі РК), Радзько (вёска Далёкае, Вітуніцкага сельсавету, Бягомльскага раёну).

Яўка абавязкова.

—У суботу, 3 сакавіка, а 7-й гадзіне ўвечары у цэнтральным габінэце агіт. прапработы адбудзецца кансультацыя „Аб міжнародным жаночым дні“.

Запрашаюцца ўсе дакладчыкі і ячэйкавыя жанарганізатары.

— Ляхаўскі райком МОПР'у паведамляе, што ў суботу, 3-га сакавіка г. г., роўна а 7-й гадзіне ўвечары, у клюбе імя Леніна і Розы Люксэмбург (былая Чырвоная зала) адкрываецца Ляхаўская раённая канфэрэнцыя МОПР'у.

Дэлегаты, не атрымаўшыя мандатаў, могуць атрымаць іх на канфэрэнцыі.

— МАКК просіць зьявіцца на пасяджэньне парттройкі МАКК, якое адбудзецца 7 сакавіка 1928 г. роўна а 6-й гадз. увечары (Энгельса, 28), таварышоў:

Кузьміцкага (Капыльскі РК), Олівера (яч. БДУ), Трыбуцэя (Менск, Рэвалюцыйная, 7-11, кв. 6), Машэля (Пухавіцкі РК), Грынгауза (яч. шавецкай майстэрні), Керныштэйна (яч. шавецкай майст.), Сярмяжка (Смалявіцкі РК), Рыцэрбанда (яч. шавецкай майст.), Рагавіна (яч. Белкаапсаюзу), Барановіч (Ляхаўскі РК), Розенмана (Акрстрахкаса), Залескага (вас. Марына-Горка, Пухавіцкага раёну, с.-г. тэхнікум).

роуя ў першую ...
...аюць школы і дзіцячыя ўстановы і школы сялянскай моладзі.

Павінна быць уведзена ў праграму падтэхнікумаў і педфаку БДУ выкладаньне гігіены выхаваньня дзяцей. Вышэйшаму Савету Фізычнай Культуры даручаецца ўзмацніць працу па ўцягненьні ў гурткі фізкультуры рабочай моладзі. З мэтаю рацыянальнай барацьбы па лініі прафілактыкі сухотаў, НК Асьветы патрэбна арганізаваць дзіцячыя сады і школы на адкрытым паветры, а таксама ўнесьці ў свой 5-цігадовы плян пабудоўку 2-х так званых лясных школ, або школ у лесе.

СНК пастанавіў устанавіць парадак і тэрміны складаньня 5-цігадовага пляну народнай гаспадаркі БССР і контрольных лічбаў на 1928-29: а) Дзяржплян БССР 10 сакавіка дае наркаматам і акруговым плянавым камісіям паказаньні ў адносінах разьмеру, мэтазаданьня і тэрмінаў на 5-цігадовым плянаваньне, б) 15 мая наркаматы падаюць ведамственныя і акруговыя 5-годкі ў Дзяржплян БССР, в) канчаткова распрацаваны праект 5-гадовага пляну разглядаецца ў СНК БССР 15 кастрычніка. 1 верасьня ў СНК БССР разглядаецца канчатковы праект кантрольных лічбаў на 1928-29 г.

Вячэрнія курсы па перакваліфікацыі на прадпрыемствах

Прэзыдыум ВСНГ прызнаў неабходным арганізацыю вячэрніх курсаў па павышэньні кваліфікацыі рабочых на прадпрыемствах. Прамыслова-эканамічнаму ... сумесна з ЦК ЛКСМ і Наркамасьветы даручана ўстанавіць сьпіс прадпрыемстваў, на якіх будуць арганізаваны гэтыя вячэрнія курсы. Адначасова пастаноўлена ў гэтым сэзоне пабудаваць новае памяшканьне для фабзавучу на фабрыцы „Герой працы".

будзе праводзіцца пад ... Наркамзему і ўскладзена на Белсельтрэст і Белсельсаюз.

Перадача працкалектываў дзяржпрамысловасьці

З 1-га сакавіка Наркампрацы БССР перадае рад працкалектываў дзяржаўнай і мясцовай прамысловасьці. У ліку перадаваемых: фабрыка «Усход» у Менску з колькасьцю рабочых 180 чалавек; працкалектыў краўцоў у Менску 119 рабочых; фабрыка па вырабе цукерак „Прасьвет"—145 раб.; віцебскі працкалектыў „Працгруз"—21 чал., віцебскі працкалектыў краўцоў—158 рабочых і інш.

У працягу сакавіка перадаюцца Меншвэю нанава арганізаваны мэханізаваны працкалектыў краўцоў у Менску—101 рабочы. гомельскі працкалектыў краўцоў—186 чал. рабочых. Ставіцца таксама пытаньне аб перадачы дзяржпрамысловасьці працкалектываў краўцоў у Бабруйску, Воршы і Магілеве.

...ніцу адкрывае яўрэйскае мэдыцынскае санітарнае таварыства. Лекавая дапамога будзе аказвацца бяднейшаму насельніцтву г. Менску дармова.

Новыя жаночыя арцелі

Да міжнароднага жаночага дня Беларускі саматужна-прамысловы саюз арганізуе ў Беларусі рад новых жаночых арцеляй. У Менску адкрываюцца панчошная і белашвэйная арцелі. Арцель „Труженица" пашыраецца на 15 чал. Новая белашвэйная арцель арганізуецца ў Барысаве. З усіх акруг прадстаўніцы саматужніц будуць камандыраваны на ўсесаюзную канфэрэнцыю жанчынсаматужніц.

30.000 руб. на палепшаньне быту рабочых

З прыбыткаў Белдзяржсьпірту за 1926-27 г. па фондзе палепшаньня быту рабочых адлічана 30.000 руб. Гэта сума разьмеркавана на 5-ці браварох Магілеўскай, Менскай і Гомельскай акруг для пабудовы новых дамоў. Усяго намячаецца пабудаваць 5 дамоў.

КУРСЫ. Пры доме ... ваецца санітарна-гігіенічныя курсы для цырульнікаў.

Здарэньні

ЗАБОЙСТВА. Гэтымі днямі гідратэхнік Мевакрэа А. Лагуцкі—25 год—стрэлам з браўнінга цяжка параніў у жывот дамагаспадыню С. Казлоўскую—50 год (Беларуская вул., 45). Праз некаторы час Казлоўская была дастаўлена ў больніцу, дзе і памерла. Як зараз высьвятлілася, у часе забойства ў пакоі Лагуцкага адбывалася папойка. Казлоўская пастукала ў дзьверы і папрасіла, каб госьці Лагуцкага вялі сябе цішэй. Тады Лагуцкі выхваціў рэвальвэр і страліў у Казлоўскую. Забойца затрыманы.

ЗАТРЫМАНЬНЕ ЗЛОДЗЕЯ. Крымінальны вышук затрымаў вядомага злодзея Жураўскага, які пакраў розныя рэчы ў №-скім палку.

ПАКРАЖА НА БОЙНІ. На бойні ў апошні час былі адзначаны сыстэматычныя пакражы шмальцу. Абвінавачана ў гэтых пакражах і затрымана некалькі рабочых.

...актыўнасьцю, ... самому разабрацца ў хлусьні і наклёпах апазыцыі.

Хаця даўно з гэтае кніжкі друкаваліся ў партыйнай прэсе, але яна і цяпер не траціць свайго прызначэньня і можа служыць падручнікам, зборам фактаў нашага росту.

Ч—нскі

Залескага ... віцкага раёну, с.-г. тэхнікум).
Яўка абабязкова.

Адказны рэдактар
Ян. АСЬМОЎ

У НЯДЗЕЛЮ—ЗАНЯТКІ ГУРТКА РАБКОРАЎ

У нядзелю, 4-га сакавіка, а 5-й гадзіне ўвечары, у рэдакцыі газэты „Зьвязда" (Савецкая 63, 3-і паверх) адбудуцца заняткі гуртка рабкораў. У парадку дня—разбор рабкораўскіх заметак.

Просім рабкораў прынесьці з сабой заметкі для разбору. Тэма: „Як зьнізіць сабекошт прадукцыі на нашым прадпрыемстве".

На заняткі запрашаюцца члены рэдкалегій і рабкоры насьценгазэт. Уваход вольны.

Рабселькораўскі аддзел.

ТЭАТР і КІНО

Дзяржаўны ЯЎРЭЙСКІ ТЭАТР БССР	Пятніца, 2 сакавіка, для членаў т-ва саматужнікаў „Овечий источник" Субота, 3 сакавіка „Праздник в Касриловке" Білеты ў касе тэатру ад 12—2 і ад 5 гадз. увеч. і ў рабочай тэатральнай касе ад 11 з пал.—2 і ад 4—6 гадз.
Кіно-тэатр „Культура"	Камэдыя на фоне нашых дзён „ДВА ДРУГА, МОДЕЛЬ І ПОДРУГА". Звыш праграмы: хроніка Совкино № 114.
Кіно „Чырвоная Зорка".	Грандыёзны баявік „ДВА ОХОТНИКА". Маст.-псых. драма у 7 часьцях.
Кіно „ПРАЛЕТАРЫ".	„СЫН ВОЖДЯ" 2 сэрыі ў 14 ч. у адзін сэанс. На 1-ы сэанс усе білеты па 25 к. *Пачат. сэансаў: а 6 г. Каса—ад 5 гадз. веч.*
Кіно „Інтэрнацыянал".	МАСТАЦКІ БЫТАВЫ ФІЛЬМ „НА РЕЛЬСАХ", драма ў 6 частках. Звыш праграмы—хроніка Совкино № 112.

Усім ячэйкам Асоавіяхіму гор. Менску

У нядзелю, 4 сакавіка, а 10 г. раніцы ў ціры Дому Чырвонай арміі (вул. Энгельса, 26) праводзіцца індывідуальнае стралковае спаборніцтва жанчын членаў гурткоў вайсковых ведаў.

Неабходна выдзяліць лепшых стральцоў. Пажадана сьпісы выдзеленых прыслаць у Акрсавет для разьбіўкі чаргі і назначэньня часу ўдзелу. Сьпісы павінны быць за подпісам сакратара ячэйкі Асоавіяхіму.

Умовы: Адлегласьць 15 мэтраў (у зімовым ціры ДЧА) з дробнакалібэрных стрэльбаў «ТОЗ», 6 патронаў—2 спробных і 4 залікавых, мішэнь міжнародная № 6, становішча—стоячы з упору, час неабмежаваны. 6 стральцоў, якія дадуць лепшыя вынікі, будуць нагароджаны прэміямі.

У панядзелак, 5 сакавіка, а 6 гадзіне ўвечары, у памяшканьні „Дому Культуры" АДБУДЗЕЦЦА

агульна-гарадзкі сход ХАТНІХ ПРАЦАЎНІЦ

— УСІХ МЯСЦКОМАЎ, —

прысьвечаны міжнароднаму дню работніц—8 сакавіка.
Уваход па білетах, якія атрымаць па мясцкомах.)—(Школы ў гэты дзень працаваць ня будуць.)—(Яўка абавязкова без спазьненьня.

БЕЛДЗЯРЖКІНО
ПАВЕДАМЛЯЕ ЎСІХ, хто цікавіцца кіно-справай, што
—) ў Маскве пры Цэнтральн. Савеце ОДСК (—
адчынены **ЗАВОЧНЫЯ КУРСЫ**
— СЦЭНАРЫСТЫХ І МЭХАНІКАЎ. —
Умовы прыёму і праграмы высылаюцца за 8-кап. марку.
Адрас: Масква, 9, Цьверская, 35.

ОТКРЫТА ПОДПИСКА НА 1928 г.
на новую еженедельную крестьянскую газету

„РАДИО В ДЕРЕВНЕ"

„Радио в деревне"—несет крестьянину радиограмотность, без которой невозможна радиофикация деревни.

„Радио в деревне"—простая азбука для всех интересующихся радиослушанием и радиолюбительством.

„Радио в деревне"—ставит своей целью оказать помощь начинающему деревенскому радиослушателю.

„Радио в деревне"—помогает работе деревенского радиолюбителя в организации радиолюбительских кружков в деревне.

„Радио в деревне"—знакомит со всеми программами, передающимися по радио.

„Радио в деревне"—организует культработу вокруг радиоустановок

„Радио в деревне"—явится проводником радио в школе и избе-читальне.

„Радио в деревне"—будет содействовать сплочению деревенских батраков вокруг радио.

„Радио в деревне"—поможет осуществить радиофикацию деревни—построить мост между городом и деревней.

„Радио в деревне"—облегчит возможность радиоприемнику проникнуть в каждую избу.

„Радио в деревне"—издается на хорошей бумаге и со многими рисунками.

ПОДПИСНАЯ ПЛАТА:

На год	2 р. —	на 3 мес.	— 60 к.
на полгода	1 р. 10 к.	на 1 мес.	— 20 к.

Розничный экз. 5 коп.

Переводы, деньги, запросы посылайте по адресу:
МОСКВА, ЦЕНТР, Никольская, 3, «РАДИОПЕРЕДАЧА».
Здесь же принимается подписка на еженедельную газету в восемь страниц

„НОВОСТИ РАДИО"

—лучшее руководство и справочник для всех радиолюбителей и радиослушателей

ПОДПИСНАЯ ПЛАТА НА 1928 ГОД

На год	4 р. 50 к.	на 3 мес	1 р. 20 к.
на полгода	2 р. 35 к.	на 1 мес.	— 40 к.

Требуйте всюду. Подписка принимается также во всех киосках и почтовых отделениях по СССР и у письмоносцев.

Прыймо абвестак у чарговы нумар газэты адбываецца да 2-ое гадзіны дня.

ПАСЬПЯШЭЦЕ ПАДПІСАЦЦА!

ПРАДАЎЖАЕЦЦА ПРЫЁМ ПАДПІСКІ на САКАВІК

на старэйшую ў Беларусі штодзённую газэту

ЗЬВЯЗДА

Орган ЦК КП(б)Б (дванаццаты год выданьня)

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА:
На год—9 р. 75 к.; на 6 мес.—5 р.; на 3 м-цы—2 р. 60 к.; на 1 мес.—90 к.

Для падпісчыкаў „ЗЬВЯЗДЫ" ўстаноўлена ЛЬГОТНАЯ ПАДПІСНАЯ ЦАНА НА ЧАСОПІС **БАЛЬШАВІК БЕЛАРУСІ** на 1 мес.—15 к. (замест 25 к.)

Не пасьпеўшыя падпісацца своечасова могуць аднавіць падпіску СЁНЬНЯ-Ж у Канторы газэты (Савецкая, 63, 3-ці паверх) а 9—3 гадз.

ПАСЬПЯШЭЦЕ ПАДПІСАЦЦА!

ЗАОЧНЫЕ
ПРОМЫШЛЕННО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ КУРСЫ
„ПОЛИГЛОТ"
(Основ. в 1917 г.)
состоящие в ведении С.-К. КрайОНО.

ПРЕДМЕТЫ ПРЕПОДАВАНИЯ:
бухгалтерия, коммерческ. вычисл., торг. корреспонд., делопроизводство, исправление почерка, техн.-худож. черчение, машиностроительное черчение, рисование, стенография и копиручет [дефинитиф].

Занятия посредством переписки по почте специально составленными лекциями, ВПОЛНЕ ЗАМЕНЯЮЩИМИ УСТНОЕ ПРЕПОДАВАНИЕ. По окончании курса учащиеся подвергаются испытанию в специальн. квалифик. комиссии и получают соответствующее СВИДЕТЕЛЬСТВО.

На 1-е ноября 1927 г. на курсах состоит свыше 15.000 учащихся.
Плата помесячно от 1 до 3 рублей.
Требуйте бесплатно проспекты, программы и условия.
Адрес: Ростов на Дону „ПОЛИГЛОТ".

Згубленыя і ўкрадзеныя
наступныя дакуманты лічыць несапраўднымі:

Членскі білет Кішкурна Ф. Ф., выд. саюзам нархарч. 1639

Лекавая кніжка Таратута С. О., выд. Менстрахкасай. 1640

Спраўка аб працы Осіеўскай С. К., выд. гр. Форштэр Л. 1641

Пашпарт Кісялеўскага Я. Р., выд. Менскай міліцыяй. 1642

Кааперац. кн. № 12923 Гвардзіяна П. Ф. выд. МЦРК 1643

Кошт абвесткі аб скасаваньні шлюбу **3 р.**

Кошт публікацыі аб згубе аднаго дакуманту **50 кап.**

ПРАДАЮЦЦА
старыя газэты,
ГАЗЭТНЫ ЗРЫЎ.
Зварочвацца ў кантору газэты „Зьвязда" з 9—3 гадз.

Тыраж 10.000 экз. Менск, Галоўлітбел № 300